

Lục Tỉnh Tân Văn

聞新省六

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

GIÁ BÁN	
TRONG ĐỊA-PHÁP ĐÔNG-DƯƠNG	
Một năm	4 \$00
Sáu tháng	2 \$50
Đổi chỗ	0 \$20
ĐẠI-PHÁP VÀ CÁC THUỘC ĐỊA	
Một năm	12fr00
Sáu tháng	7 00
Mỗi số	0 10

Số: 462
NĂM THỨ MƯỜI MỘT

NGUNG SỰ BÁN LẺ TỪ SỔ

11 Janvier 1917
18 tháng chạp Annam
Năm Bình-Thin

DIRECTION ET ADMINISTRATION :
F.-H. SCHNEIDER, 162, Rue Pellerin, Saigon

PUBLICITÉ
ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES
La ligne de 0.065 de 1850 large.
Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre quelque soit le caractère employé.
BỔ CÁO
Những lời rao về việc bán báo nếu gửi thư đến Bản-quản thì Bản-quản sẽ gửi cho một cái bản để gửi phân minh

MỤC LỤC

- 1 - VIỆC HỌC NGÀY XƯA. VIỆC HỌC NGÀY NAY. VIỆC HỌC NGÀY SAU.
- 2 - ĐIÊN BÁO
- 3 - HỒN TRUYỀN
- 4 - AN TẾT
- 5 - AU-CHAU CHIẾN SỰ
- 6 - ĐỘC-QUỐC VÀ QUỐC-HÓA
- 7 - AM TÍN NGƯỜI BI TẬT
- 8 - QUANG PHONG TỤC
- 9 - THÔNG-BÁO (Đông-dương) - CỤC ĐÔNG
- 10 - TRINH THAM TIÊU THUYẾT
- 11 - TỜ BỐ TƯỜNG TÂN TRUYỀN
- 12 - TIỂU ĐAM
- 13 - SỰ XUẤT TÂN KÝ
- 14 - GIA TRUYỀN TẬP
- 15 - CÔNG VĂN LƯỢC LỤC

LỜI RAO

Tết gần đến

Chư Khanh-quan muốn in thiệp màu đỏ, hồng hay là trắng, nhà in Bồn-quản đều có, lại đủ các thứ chữ tốt và mới; giá 100 thiệp một đồng bạc, 100 bao thư năm cái, tiền gửi người mua phải chịu.

Việc học ngày xưa Việc học ngày nay Việc học ngày sau

(L'Enseignement d'autrefois, d'aujourd'hui et de demain)

(tiếp theo)

Đã nghiệm ra xưa nay thì trẻ con mới biết nói, đứa nào cũng có trí khôn cả, về sau dạy làm nó mới sanh ra trí. Cho nên trong sách Sư phạm tây có một quyển nói rằng: « Con trẻ vào trường học rồi mới ngu xuẩn ». Câu ấy hẳn các ông giáo lấy làm một câu ngược đời, vì xưa nay ai cũng thường nói ngu xuẩn là kẻ không có học gì bao giờ cả. Thật là lầm. Người ta có thể dốt đặc mà không ngu, một người dốt đặc không nói được câu gì thì đành đứng im, không ai nói là ngu dại được. Nhưng một đứa học trò mà thấy người ta nói làm sao cũng cứ bắt chước mà nói, không hiểu nghĩa là mình nói gì, thì gọi là đứa ngu xuẩn.

Đứa trẻ ngu xuẩn là lối ở ông thầy. Đứa trẻ con không đi học thì biết con trâu là con trâu, con ngựa là con ngựa, không bao giờ có gọi con ngựa là trâu. Đứa trẻ đi học mà thầy dạy không kể thì làm tiếng khời với tiếng thề-tịch, với tiếng trong lực, rồi nói lẩn, nghe lẩn tiếng nọ ra tiếng kia. Thứ hỏi ngay một đứa học trò ngu

câu này thì biết: Một cân lông gà, với một cân chì, thì bên nào nặng. Có đứa ngu dại đáp ngay rằng cân chì nặng hơn. Cũng là bởi vì trong trí nó không phân biệt được cái trọng lực với cái thế-tích. Cũng một câu ấy đem hỏi anh khách bán hàng tạp hóa hay là con mụ dọn hàng ở chợ, không có đi học bao giờ, thì nó biết ngay, một cân chì cũng là một cân, mà một cân lông gà cũng là một cân.

Hoặc già có người lại nói chữ quốc-ngữ hà tất phải học lâu. Con trẻ chỉ học một đờ, biết đọc biết viết là đủ rồi, còn phải học chi nữa. Những điều cách tri yếu dụng, thì cho đi học trường tây, vừa học chữ tây vừa học những điều ấy cũng được.

Vậy những trẻ ở các nhà-quê xa, không có thể lên trường sơ-học ở tỉnh-lỵ học được, thì phải chịu dốt cả đời không học được gì cả hay sao? Vì đầu những đứa trẻ ấy về sau có thể lên tỉnh vào trường Tây học được nữa, thì tưởng cũng nên lấy quốc-ngữ mà dạy cho nó biết trước được những điều yếu dụng trong đời.

Người ta đã thí-nghiệm cách sau này thì biết rằng cho trẻ học kĩ bằng quốc-ngữ xong rồi mới cho đi học chữ tây, thì nó dễ học và mau tiến tới hơn.

Lấy hai đứa trẻ chừng 12, 13 tuổi cùng mới học đánh được văn quốc-ngữ mà thôi. Một đứa cho ngày vào trường Tây mà học, vừa học chữ Pháp vừa học tinh toán, địa-dư, cách-tri và mọi khoa xưa nay nó chưa từng nghe thấy nói bao giờ. Khi dạy nó học đến tiếng « thermomètre » (là cái hàn-thử nhiệt) thì ông thầy bắt lại phải giảng cho nó nghe thế nào là nhiệt-khi, thế nào là sức dẫn ra con lại của các vật chất (dẫn-lực), rồi lại phải nói cho nó biết những cách người ta đo cái dẫn-lực ấy là thế nào, v. v. Học tiếng Pháp, nhớ được tiếng Pháp đã là một cái khó rồi, nhưt là những tiếng trừu-tượng, phần nhiều xưa nay trong tiếng Annam không có bao giờ, không dùng đến, bao giờ, thì lại khó lắm. Trước khi học đến những tiếng ấy cho vỡ được nghĩa, cho nhớ được, tưởng hay nên dùng cái tiếng thường mẹ ru và hát của đứa trẻ mà dạy cho nó biết rõ mấy điều cốt yếu thì đến khi nó học đến chữ Tây nó mới hiểu được rõ nghĩa.

Con một đứa trẻ kia, thì thử hãy cho nó học bằng chữ quốc-ngữ trong một năm, mà dạy cho nó biết bằng Annam, mỗi thứ ít nhiều điều, này như các phép tính thường, này như mấy điều phổ-thông cách-tri. Trong các học-thuật của Đại-pháp xét ra cũng nhiều điều không cần phải biết tiếng Đại-pháp mới học được; có thể dùng sách quốc-ngữ mà dạy cũng được, khi nó đã học như thế độ một năm rồi, hãy cho nó đi học trường chữ Tây mà xem.

Bấy giờ thì bao nhiêu những điều thầy giáo dạy bằng tiếng Tây, nó cũng đã hiểu qua rồi, đầu lời dạy có khó nó cũng đoán ra được, mà biết nghĩa trước, học chữ sau, vẫn là dễ nhớ. Chắc hẳn trẻ ấy ấy học chóng và dễ học hơn trẻ kia đi học từ một năm trước nó, vì thằng

kia đã học một tiếng lạ, lại còn phải học những sự lạ.

Tôi lại xin nói một câu nữa đề duyệt báo chư quân-tử hiền làm sao có con lại nên cho học quốc-ngữ trước rồi mới học chữ Tây sau.

Đứa trẻ nào trước khi đi học chữ Tây mà có học bằng tiếng Annam rồi, thì đầu cho biết chữ Tây cũng đã có ít nhiều học-thức, trí khôn cũng đã luyện tập, đã biết cách học, cách phân-đoán rồi. Có nói làm bằng tiếng Annam anh em biết là làm mà chơi; thầy học có thể dạy cho nó biết là làm. Về nhà cha mẹ nghe thấy nói làm có thể đánh mắng được, không để cho nó về thuật lại cha mẹ bằng những chữ không ai hiểu.

(Sau sẽ tiếp theo)

ĐIÊN BÁO

(Dépêches)

23 décembre 1916

Huê-kỳ và cuộc chiến tranh

Tin ở Hoa-thanh-đồn: Ông Wilson có tư tưởng tin cho các nước chiến quốc rằng các nước Trung lập gặp dịp muốn số sánh chỗ y kiến về việc bán tinh cầu hóa, ông chống phải là bán tinh cầu hóa hay là chỉ bán nhưng mà ông muốn đo các ý tưởng.

Tại Hy-lập

Tin ở Athènes: Đồng-minh có tư tưởng xin cấm chằng cho đoàn tự linh lưu hậu, cấm chằng cho tuần xét nhà giầy thép và xe lửa, thả bọn Venizelistes và tra xét về việc lộn xộn trước mặt hội phái viên các nước.

Tim thủy-dinh Đức bị bán chìm

Tin ở Marseille: nhiều chiếc pha thủy-lôi-ham bán chìm một chiếc tim-thủy-dinh Đức, chiếc ấy bán chìm đã nhiều chiếc tàu buôn ngoài khơi Saint Nazaire

Mặt trận Pháp

Truyền tin Pháp: Cả mặt trận đều bình tĩnh. Ông Nungesser hạ dặng một cái phi-thoan nữa là cái thứ 21. Phi-thoan của ta bắn phá nhiều cái ga xe-lửa và trại lính cũng là đoàn xe chở lương phan.

24 décembre 1916

Quân Đức hết nhờ

Mấy y khám sai của phe về Anh cứ tuân theo lệnh chính-phủ La-mê-ni đối-tiên máy cái giêng đầu lửa và máy mà làm đường trong mấy chỗ thành-thị.

Binh Bút-tu-gê trợ chiến

Tin ở Lisbonne: Đức-giam-quốc. Bút-tu-gê nói rằng đề 15 ngàn binh Bút-tu-gê theo đường Ấn-độ-dương tại hồ Nyassa, 6000 binh trợ chiến đã lên đường rồi.

Bãi trận thuyết của vua Anh-quốc

Tin ở Luân-đôn: các nhà nhựt-bào đều nói rằng ông Wilson và Lang-Sing phạm một việc bất bình. Nghi-viên Anh còn kỳ

cho đến 7 février. Đức vua Georges trở to trần thuyết về việc kỳ, cứ kể chắc rằng binh Anh-quốc và Đồng-minh sẽ toan thắng, nên chính-phủ lại chỉ y có một việc đó mà thôi.

Thuế mới

Tin ở Paris: Nghi-viên đình đóng thuế gian những người nào không đi lính 12 quan mỗi người và thêm thuế huê lợi 25 phan trong mỗi trăm.

16 décembre 1916

Ông Wilson

Điên-báo Renter tại Luân-đôn nói rằng Anh-quốc lấy làm lạ và khó chịu về cái tư của ông Wilson coi Đức-quốc cũng như Đồng-minh, về việc thiết hai về các chiến tranh. Theo ý người ta tưởng cái tư ấy là ông Wilson muốn đo tình y đó thôi, chứ đàng cũng biết các thế lỵ của Đức-quốc.

Hy-lập

Chánh-phủ truyền tin: Tại Hy-lập, binh Anh chiến đặng El Arish là nơi kiên bền rất dữ.

Tại Macédoine

Truyền tin Pháp: bãi lôi thối ở phía Bắc Monastir.

Mặt trận Pháp

Truyền tin Pháp: trong đường xích qui Louvemont có đại bãi bắn lôi thối chằng chỉ là.

Mặt trận Pháp

Tin ở Paris: Hai bên bắn phá nhau tại Louvemont và Vaux. Binh ta bắn nát tau máy giăng máy khi ngót gần lối Berry-aubac.

Mặt trận Anh

Truyền tin Anh: Một toán binh nghịch gần lối Len áp vào trong địa huyết ta rồi kể bị đánh đuổi ra liền. Binh ta tràn qua máy chuyển tại phía Nam và phía Tây, Armentières vô hại. Phi-công của ta liên có trở ngàn ki-hô trái nổ trên nhiều nơi quan hệ ở sau đặng trận quân nghịch.

27 décembre 1916.

Thiếu lương

Việc thiếu lương đã có vài nơi đã tích dồn xuối rồi. Có số 50 ngàn người thợ 460 m than mà làm.

Vua La-mã-ni

Tin ở Jassy: Đức vua La-mã-ni khi mới hồi nói rằng binh ta chống cự ấy là tổ đầu kẻ chắc cái vận quốc La-mã-ni ngày sau, vậy nên cứ tiếp củng Đổng-minh mà đánh cho đến ngày toàn thắng.

Mặt trận Nga

Tin ở Pétrogar: Trong miệng Carpathes binh Nga đánh lại địa-huyện tại phía bắc sông Causca. Mặt trận đó máu cứ đánh tới tại La-mã-ni.

28 décembre 1916.

Binh Anh cả thắng tại Syrie

Tin ở Calire: Binh Nga đánh lấy mấy nơi trên thế ở Maghdabah, cầm từ 1730 binh, lấy đặng 2 cây đại bác, và binh khí rất nhiều, và quân nghĩa lại còn bị các vị phi-công của ta rượt theo bắn hư hại rất dữ.

Tại Macédoine

Tin ở Salonique: Binh Ý tràn qua gần hồ Doiran vô hại.

Tại La-mã-ni

Truyền tin Nga: Quân nghĩa đem đánh lấy lại mấy lần nông ở Usa ở cương giới Moldaïre, trên núi đầy những thầy người, mà cũng lấy lại đặng.

Trong một số Kasino và hòn Urachnes binh La-mã-ni kéo trở lại. Quân nghĩa đem bị đánh tháo lui tại một hững ngàn sông Danube, trừ ra một trận thắng, binh ta thất một cái gò ở phía hữu nên phải bỏ Isakcha và Tulces.

Tàu Anh bị thiệt hại

Tin ở Luân-đôn: Trong 27 tháng giêng tàu Anh bị thất có 11 phần trong một trăm số trong tất, quan thủy sự Anh cho hay rằng có hai chiếc phá thủy lôi làm cặp với nhau và chìm tại Bắc-hải trong lúc báo 10 giờ 21. Sáu vị quan thủy và 41 tên lính thủy mất biệt.

Tại Straits

Tin ở Ha-châu: Hồi lo về việc thuế giặc tin mỗi năm đem tiền phụ cấp 200 ngàn lên 500 ngàn livres và tin bây thế về việc cao-su xuất cảng.

Mặt trận Anh

Truyền tin Anh ngày 26: Binh ta tràn qua phía Đông Argentine về hai, bắt đặng tù binh, bắn phá đại trại của quân nghĩa ở phía bắc Somme, làm cho quân nghĩa cả thất.

Mặt trận Pháp

Truyền tin Pháp: đánh mấy trận pháo thủ tại Champange ở phía Tây và phía Nam Avre. Trong miền Roye binh ta áp vào địa huyết bắn giết và đuổi quân nghĩa.

Tại La mã-ni

Tin ở Pétrogar: Binh La-mã-ni đánh lấy các gò ở Kasin, tại cương giới Moldaïre, đánh tháo lui quân nghĩa trong miền Dragoslave, và đánh trả lại lấy đặng 3 cây súng liên thính. Binh Nga đánh tháo lui quân nghĩa và quân nghĩa cả thất nhưng mà phải bỏ Filipesti lên đánh rồi một trận đổ máu.

Ông Maréchal Joffre

Quan Đại-thống-soái Joffre đặng cấp bằng làm chức Đại-đô-Thống.

Binh thủy của Pháp và Ý thắng trận

Tin ở Rome cho hay rằng chiến hạm của quân nghĩa xấp trên với phi thủy lôi tham của Pháp tại kinh Otrante. Chiến hạm của quân nghĩa phải tẩu thoát, thất chăng biết bao nhiêu. Một chiếc phá thủy lôi hạm của Pháp và một chiếc tuần dương hạm của Ý bị hư hại một ít.

30 décembre 1916

Binh Anh tấn phát

Tin ở Paris: Như báo le Matin nói rằng việc binh Anh cả thắng tại nước Ai-cáp và tại Mésopotamie làm cho đường xe lửa ở Hedjaz phải bị khóa, và hiệp lực với binh Ai-cáp thì sẽ mà thắng tới Bagdad, làm như thế thì Thổ-nhĩ-kỳ phải rút binh ở các trận khác về.

Tại Pirée

Tin ở Pirée: Cư việc tãi binh tại Morée nhưng mà việc gởi cơ Đại-thống phải đình lại để chừng nào Đổng-minh gởi xin thì sẽ gởi.

Bản phá trên không khi

Quan Thủy-sự Anh cho hay rằng các vị phi-trưởng bản phá tại kinh ở Galata và bản hư sắp của Chikalidr cách Adama mới làm đặng.

Về việc cầu hòa

Tin ở Paris: Theo ý người Pháp tưởng về sự Đức-Quốc trả lời, chỉ là rằng Đức-Quốc lập mưu mà ép Đổng-minh giải hòa, vì Đức-Quốc thấy rằng đứng lực chẳng ép đặng rồi. Việc gạt gẫm ấy làm cho Đổng-minh phải đánh tới nữa.

Như báo Télégraph ở Luân-đôn lại cho hay rằng mấy lời của Đổng-minh đáp từ thì họ đều ưng thuận, chỉ cho các nước giặc và nước Trung-lập hết ước mưu rằng Đổng-minh sẽ bỏ thế thắng mà chịu giải hòa.

Các nước Đổng-minh đồng trả lời

Theo trả lời của các nước Đổng-minh về việc cầu hòa với dân Đức-Áo thì ông Briand đã giao cho sứ-thần Huê-kỳ.

Theo trả lời ấy nhắc từ ưng thuận tại Luân-đôn lại, chẳng khùng cuộc giải hòa nào riêng, đồ lỗi cho nước Đức-Áo khi khởi chiến, nói rằng Đức-Quốc phạm đến các điều ưng thuận nên chẳng cho giải hòa, kết đoán rằng chẳng đặng giải hòa, nếu mà việc phạm nước Bỉ-lợi-thời không sửa lại thì, các điều lợi phải phạt, và cuộc hòa bình cả toàn cầu phải có nhơn quyền và tự do các nước lam bằng. Nước Ý pha-nho trả lời cho ông Wilson không chịu dù vào việc tình giải hòa vì thế Đổng-minh đã đồng ưng như vậy rồi.

3 janvier 1917

Dân Ý-Đại-Lợi muốn khởp mô nước Hy-lạp

Tin ở Athènes: quan sứ-thần Ý-Đại-Lợi cho trao cho chánh-phủ Hy-lạp một cái từ xin phải sửa trị các việc ấy ra hôm 26 décembre và lại còn xin các khoản khác nữa.

4 janvier 1917

Tin ở Luân-đôn: Việc thắng trận ngày 25 décembre tại Maghdabah là một việc lạ lùng cho đạo binh cũ lạc-đá, đi 20 mươi dặm trong 4 giờ. Trận thế của các đạo binh Anh trong lúc này làm cho cái đường xe lửa và đạo binh Thổ trong củ lao sinhal thấy mà phải kinh. Binh Thổ rút đi mau lắm.

HƯƠNG TRUYỀN

(Echoes)

Nhữt-bôn học chữ la-tinh

Nhữt-báo Kieplanine cho hay rằng chánh-phủ Nhữt-bôn nhữt định bỏ chữ Nhữt-dam chữ la-tinh mà thế. Có báo cũ một hội cách-trị-học đề lo việc canh cải ấy. Khi khởi sự trụ trường năm 1917-1918, thì sẽ dạy chữ la-tinh trong các học đường.

Một người đờn-bà trình-thảm bị xử tử

Marseille 20 octobre.

Tòa quân-vụ trong quận thứ 15 trưa ngày hôm qua mới lên án xử tử thì Maria hibendall, là vợ tên Gomeno 28 tuổi, sanh ở tại Dassel dort (Đức-Quốc) về tội đi làm trình thảm.

Việc bắt ép tại Phô-lô-xi

Berne 19 octobre.

Quan Nguyên-soái ở Varsovie mới ban hành lời nghị định dạy các học Phô-lô-xi phải khùng lãnh các công việc giao cho mình tại nước Đức, bằng bắt tuân như lính thì phải bị bỏ tù. Người nào hay là hội nào phụ cấp cho các dân thợ cũng đặng cũng có thì sẽ bị phạt. Ấy là muốn bắt ép dân Phô-lô-xi đi làm thế tại nước Đức những thợ Đức đã gởi ra trận.

Quan và lính

Nhữt-báo Figaro có thuật một chuyện mới xảy ra tại một cái nhà hàng Paris, việc ấy tổ đầu tinh thần của quan và lính langsa ra thế náo.

Buổi nọ là 9 giờ tối có hai tên lính đặng phép về nhà, đội nón lấm lem còn vài thi mạng bao tẩu mới ghé nhà hàng, coi bộ mệt mông và đang kiểm một góc mà ngồi. Chủ hàng đi

ngay lại hai tên lính ấy mà nói-rằng bấy giờ đã khuya rồi, không bán nữa. Hai tên lính nghe nói liền đứng dậy mà coi bộ bơ ngỡ báo ngáo lăm.

Bỗng có một ông quan tác con nhỏ, ăn mới vừa rồi, hồ muốn đi ra chơi lại mà nói với chủ nhà hàng rằng: « Mấy tên lính đó đi theo tôi a » rồi rồi lại làm dấu hiệu hai tên lính đi theo và kêu lớn Ê bô! đem sấm banh đây!

Hai tên lính chum chim cười lại người kể bên ông quan hai ấy. Khuồi rưng rưng uống. Mấy người ngồi ăn uống, dờn dờn bà đều vô tay.

Trở lại cũng là Langsa

Nhữt báo Gazette de Lausanne cho hay rằng bà Alfred Meyer con gái của ông Hilliger người gốc ở Mulhouse, và con của bà tên là Claude Denise và Serge đều bị bộ phận Đức về chẳng tuân theo lệnh dạy phải trở về Đức-Quốc.

Muốn hiểu những điều gồm giết trong việc ấy thì phải biết rằng chồng của bà ấy là ông Alfred Meyer người Alsacien bị dân Đức bắt ngày 13 septembre, vì bị kêu án khổ sai chung thân, sau và chống án Tòa lại lên án xử tử.

Đức-Quốc bỏ bộ bà ấy và mấy đứa nhỏ, chẳng cho nhìn là dân Đức, thế thì bọn ấy trở lại làm dân tày lần này nữa là hai lần.

Một cái tin sừng sốt

Nhữt-báo l'Action française có ấn hành một cái tin như vậy:

Mới mấy tháng nay, con của ông hoàng Kronprinz có sang ở tại nhà bà quận-công Mecklenburg, trong bờ cõi Langsa. Đặng tin rằng có cháu nội của vua Đức ở trong địa phận langsa thì quan Trấn-phủ Alpes Maritimes liền ra lệnh dạy phải ra khỏi biên thủy.

Ông Léon Daudet có nói rằng: vì lúc này là lúc đáng giặc với Đức-Quốc, nghĩ cũng nên bắt hoàng tôn ấy đi cho rồi.

ĂN TẾT

Luôi đuổi nay đã gần Tết, mà hề nhờ đến Tết lại càng buồn cho đồng bạn ta nhiều nỗi, vì chẳng có mấy kẻ lo xa và nhiều người không chịu rời tục cũ.

Thứ hồi ngày Tết nghĩa là gì? Ngày Tết bắt quá là ngày đầu năm. Vẫn trong một năm 12 tháng, một tháng 30 ngày, ai ai cũng đều lo làm lo ăn, không có ngày nào là ngày nghỉ, nên thừa dịp mấy ngày đầu năm mà nghĩ ngơi mặt tình ăn chơi và đi thăm viếng nhau. Ấy cũng bởi Annam ta chẳng có ngày nào là ngày kỷ-niệm chung đặng đến ngày ấy mà công lại, (như ngày lễ chánh chung của Đại-pháp) nên phải mượn ba ngày Tết mà nghỉ đó thôi. Thế thì ngày Tết nào phải là ngày tranh việc ăn mứt, tranh việc xa-xì, v. v. mà làm cho ba chú China và Cháva thừa dịp ấy mà thủ lợi.

Phải chỉ đồng bạn mỗi người có chức lo xa, thì chắc phải buồn, vì việc trông cho đến Tết mà vui chơi là việc của trẻ nhỏ không biết lo tình lợi hại là gì, nên trông đến ba ngày ấy đặng bản quán mới ao mới mà thôi, chớ như ta hề thấy gần Tết, thì đã thấy buồn rồi, vì sự nhờ lại tuổi càng chất trên đầu, mới trẻ đó mà già theo đã gần bên gót, vậy mà

minh hồi lấy mình, bôn phận làm người minh tinh đã xông chừa. Nếu nơi chừa, vậy thì sao chẳng buồn.

Kia ghé mắt lại mà coi, chả và và china, chừa gì đã chung quân bản, chấn, nhai, giấy tiền, hàng lụa, cam chầu, quít bưởi v. v. mà như ta rồi đó.

Nè ở các bạn đồng-ban ô! xin ráng xét lại, bắt cầu là ai, hề có muốn vui mà ngày Tết, phải nghĩ lại cho xa, chớ nên vui ba bữa mà phải chịu buồn cả năm. Người giàu, dẫu có mua sắm cũng nên mua sắm những món nào cần dùng mà thôi, đừng sắm mua qua quá độ, xa xỉ đồng tiền, xin nhớ mình có tiền đặng bỏ rồi bỏ rồi, còn có kẻ dốt họ chạy chẳng ra nên lấy một phần xa xỉ đó mà làm việc hữu ích, như bán đồng bạn ta mấy người tình nguyện sang qua Pháp-Quốc giúp cho nước nhà trong cơn lưu sự, nay ở chốn tha hương có biết lấy chi tiêu khiến vậy mình mua hoặc đơn, hoặc sách, hoặc vật thực gởi cho họ, vậy chẳng là có ích hơn là mua pháo cho mình đốt lụp bụp ba bữa, rồi mất công trẻ quết sần.

Còn mấy người nghèo, xin tùy duyên phước mình, chớ nên để hồng bạch chức se sua, trong nhà không có tiền bạc, chạy đần này, vay chố kia, 5 đồng trả 8, đặng sấm quai tột, áo tời, mua đồ chửng đôn coi cho được.

Ơ ai ô! nghĩ lại mà coi vui ba bữa, chửng hết rồi lo làm trả lại mần mần chưa hết, vui như thế vui mà chm.

Cái vui của mình hại lại hại lắm, vui của mình làm cho Chá và China thủ lợi, vui của mình để cho chúng nó chẻ cười.

Bớt bớt vui với nào!

TRẦN-VĂN-MICH.

ÁU-CHÂU CHIẾN SỰ

(Autour de la guerre)

Việc nổi tiến tri của ông thánh Malachia về cuộc chiến ngày nay

Người ta đều biết việc nổi tiến tri của ông thánh Malachia giám mục ở Armagh (Ireland) chỉ về các Đức giáo hoàng lời ngài rai lịch nghiệm.

Ngày nổi tiến-tri từ ông Giáo hoàng Celestin II (1143-1144) cho đến Đức Giáo hoàng Pierre II, tính theo Đức giáo hoàng hiện bây giờ, cho đến Đức giáo hoàng đó là đấng thứ 3 và lại là người chót của đạo thiên chúa.

Và nay nhữt báo Excelsior lại nói một việc tiến-tri cũng của ông thánh Malachia về cuộc chiến tranh ngày nay, mà ông Tân-sĩ Sante-Mutti, làm quản lý nhà Musée civique de Cannes và hội trưởng Société ở histoire Comasque mới tìm ra đặng trong một cuốn sách đề năm 1600, việc tiến-tri đó như vậy:

Khi số 1 gặp số 9 và hai số ấy lại gặp số một và số 6, hai lần bốn, hai lần mười, ngày đã qua, người ở đống Romulus sẽ sanh ra và sẽ thế bên dân maph.

Chừng ấy loài thú dữ hai năm và một tháng cứ đăm giết và làm thương tích, tới phiên nó bị vít, nó sẽ rông lên rồi sẽ kiem cùng nơi mà giết sẽ người nữa, nhưng mà chẳng gặp còn mới ai. Vậy nên trong lúc đó sẽ có cuộc giết người và tranh mới sẽ mọc và chết 3 và 10 lần và khi đến ngày thứ 3

muôn cho su-ừ, thì ghé gồm têu có ba một chữ và thứ đó và khác sẽ p. Cứ thế bản, chán Theo là tranh này nước La-tiên tri ấy tháng rồi Chửng một người tiểu quốc tinh với D. Chiếu D. Niếu có báo quan, nên người, thủy-dịch Deutsch, tây dươn nghe tin Chiếu đon, cũn chạy vô thấy được đến Balti đã sửa n của Noro bạn qua các giớu sáng được thấy và thủy-dịch Quan người ở tinh di sửa lại. Ngườ nhựt bả chảng c. Có m thủy-dịch ở đười gần lời nhiều. Quan tin bằng chiến m theo m Chiếu đở làm chữ, Gantsch Bernsto Huê-kỳ. Hai-kỳ vô ở tậ và phía. Ở N ly-mai đình D dân Đ binh Đ vì gán ngay c Huê-kỳ hời, v. Nếp land đ thì bá thối. Trín land n khời g quốc Đổng đ. Giàu chày v. Hết an chảng.

muôn cho mặt trời mọc ra có hình con sư-tử, thì con thú ấy sẽ chết một cách ghê gớm và một người nữ đồng trinh tâu có hai chữ i hai a và một chữ t và một chữ l, người ấy sẽ duyệt trừ con thú đó và cả và dân la-tinh và một nước khác sẽ phân thủy con thú ấy.

Cứ thế một chữ viết như vậy mà bàn, chẳng có nhảm gì ráo.

Theo lời nói tiên tri ấy thì cuộc chiến tranh này sẽ đánh tới, nghĩa là từ khi nước La-mã-ni nhập chiến cuộc, thì việc tiên tri ấy định ngày 28 jun tới còn 13 tháng nữa.

Chương cuối trong năm 1917, thì sẽ có một người nữ đồng trinh ở Italia (Italia) tiều vác sẽ trừ quân nghịch và dân la-tinh với dân Nga sẽ chia thủy Đức-quốc.

Chiếc Deutschland đi lần thứ nhì

Nhờ có một tin giầy thép của các nhà báo quân đang ra trong « tin sau chót » nên người ta mới hay rằng chiếc tiêm-thủy-đỉnh hàng buôn, tên là chiếc Deutschland mới chạy quan qua Thái-tây dương lần thứ nhì: Đến bữa sau lại nghe tin như vậy nữa.

Chiếc Deutschland đã đến New-London, cũng còn quan ba Koenig cai quản chạy vô hải khẩu số 2 giờ 35, thiên hạ thấy đều dọa nhưng mà chưa bằng khi nó đến Baltimore. Khi chạy vô tới nơi, thì đã đưa sào sừng gần chiếc Millehard, của Nord Deutscher Lloyd, mới sang bề bạn qua chiếc Millehard đã có hàng 25 cái giương. Có làm một cái bằng rào sừng ở trên bờ đặng đưng cho thiên hạ thấy và cũng chẳng đơm xuống chiếc tiêm-thủy-đỉnh.

Quan ba Koenig khi tới nơi, nói rằng người ở Brème đi bữa 10 octobre. Người tinh đi trước hai ngày rưỡi bị đặng phải sửa lại nên phải đi trễ đi.

Người lái thuyền với các vị chủ-đạo nhứt báo Huê-kỳ rằng cuộc hành trình chẳng chi dữ.

Có một đêm này là căn tích là chiếc tiêm-thủy-đỉnh phải lạng xuống đáy Bắc-hải ở dưới độ chừng 10 giờ đồng hồ vì bị gặp lòi đó chĩnh bạm của Anh-quốc rất nhiều.

Quan ba Koenig lại nói rằng có thông tin bằng vô tuyến điện với chiếc L.M. 53, chiếc này bán chìm nhiều chiếc tàu buôn theo mà hải khẩu Huê-kỳ.

Chiếc tiêm-thủy-đỉnh ấy chờ như là đó làm thuốc. Ngày hôm qua đã khởi sự chờ, giá chừng 5 triệu quan. Chiếc Dantschloff có lãnh đơm giấy tờ cho ông Bernstorff, sứ-thần của Đức-quốc ở tại Huê-kỳ.

Hải-khẩu mà chiếc tiêm-thủy-đỉnh chạy vô ở tên là phía Bắc-kinh Longs-Island, và phía Đông-bắc Đông-thành Nhiều-do.

Ở Nhiều-do người thông tin cho Đại-ly-mail hay rằng thầy chiếc tiêm-thủy-đỉnh Deutschland đến New-London đó, dân Đức lại nói từ này về sau tiêm-thủy-đỉnh Đức không ở Baltimore mà đi nữa, vì gần tới New-London không có hiểm nguy cho lắm, nghĩ vì có tiêm-thủy-đỉnh Huê-kỳ tại đó, Hồng-mao chàng dám giăng lưới, vì sợ hại đến tàu Huê-kỳ.

Nếu xét cho kỹ thì chiếc Deutschland đi đầu có chạy đến New-London thì bất quá là một việc may mắn đó thôi.

Trừ ra trận thủy-chiến gần Jutland mà Đức đã thua đó, vậy từ ngày khởi giặc đến giờ Đức-quốc và Áo-quốc dám xáp trận thủy-chiến với Đông-minh lần nào nữa không. Bao giờ dám họ hê ra biển.

Câu xin chiếc Deutschland ăn quen chạy qua Thái-bình-dương, rồi sẽ biết, hê an quen thì chôn đến mức bầy, chẳng sai.

Đức-quốc và cuộc hòa

(L'Allemagne et la Paix)

Các nước Đông-minh thoạt nghe tin Đức-quốc xin cầu hòa thì lấy làm lạ lắm. Lễ tự nhiên kẻ thua phải đến cầu lụy kẻ thắng rồi nộp mình cho kẻ thắng phân xử thế nào cũng phải vung phục.

Người bị thua dĩ cầu hòa như vậy tự nhiên sẵn lòng lãnh hết những điều kẻ thắng sẽ định cho, không cãi đi cãi lại, hoặc nài hà việc chi đặng làm ích lợi cho mình, người ấy chỉ trông nhờ lòng khoan nhân của kẻ thắng mà thôi.

Từ hồi khi sự chiến-tranh đến nay, nước Đức và các nước chư hầu đã khoe mình là kẻ thắng trận, chính mình Đức-quốc sẽ lập tổ chức chia quyền lợi chẳng những là cho kẻ nghịch mà lại cho cả toàn-cầu nữa.

Ngày nay Đức-quốc cầu hòa chỉ làm cho cả hoàn-cầu lấy làm chế bai mà thôi, bởi vì các nước không đem xia lời của quan thừa tướng Đức, vì lời ấy không lễ tin được. Nhơn có nỗi mà quan Đức cầu hòa.

Chắc có như, là thấy các chánh-phủ đã đổi cũ thay mới ở các nước đồng-minh, quan Đức thì mới thấy được Roumanie, nhìn đó là dấu chỉ các nước đồng-minh đã môn sức rồi, cho nên Đức-quốc lấy làm phải coi hội mà xin các nước giao hòa, mà hê hòa thì Đức-quốc sẽ đặng nhiều đều ích lợi. Lễ khác nữa là Đức-quốc và Áo-quốc khi trước đã làm tờ giao hiệp đặng hiệp lực đánh giặc cho tới cùng, còn Bên đồng-minh thì chỉ muốn cuộc hòa mà thôi, như hồi tháng juillet năm 1914 thì các nước đồng-minh chỉ ban gậy êm thuận cho không muốn gây giặc, mà từ tháng septembre năm ấy các nước đồng-minh lại làm tờ tại thành Londres, giao ước với nhau không được chịu cuộc hòa riêng với Đức-quốc và quyết triệt tánh kiều ngoa của Đức-quốc và buộc Đức-quốc phải chịu mọi điều như là rút binh ra khỏi các xứ đã chiếm, bỏ thường mảy xừ đã phá, trả lại hai tỉnh Alsace Lorraine cho Pháp-quốc, lập lại nói giông Serbie ở phía tây bắc xứ Balkans, cho nước Pologne độc lập; trả xứ Trieste và Trentin lại cho Italia và mở các cửa biển, giao xứ Thổ-nhĩ-kỳ phía tây cho Nga-la-tur và một phần đất phía đông nữa.

Nếu Đức-quốc chịu vậy thì các nước đồng-minh sẽ cho hòa, và lại các nước đồng-minh biết ở Âu-châu mà có một nước tham lam như nước Đức thì không khi nào thái bình. Có lẽ ở thành Berlin người ta cũng tưởng các nước Đông-minh cũng sẽ từ chối cuộc hòa này cũng như vua Đức khi trước không muốn hòa vậy. Nay nước Đức đánh liều mà chịu hòa, nhơn dịp chiếm được nước Roumanie và thâu đặng các mối lợi nước ấy, thì muốn lo cầu hòa, kéo dề lâu nữa phải môn sức và thiếu thốn mọi bề. Vốn nhiều người đã đồn lâu rồi rằng; Đức-quốc đã hết quân lính ở các mặt trận, bao nhiêu người tráng kiện trong Đức-quốc cũng đem ra đó mà thì, nước Đức, nước Áo, nước Bulgaria, và nước Thổ nhĩ-kỳ, đã mộ hơn 100 triệu người đi đánh giặc, trong số ấy thì biết bao nhiêu là kẻ sanh nhai giàu có, từ ngày binh Nga khi công tấn ở Bukhovine, binh Pháp đánh công tấn ở mặt Đông và ở miền Caucase, những

trận đánh ở mặt Italia, những trận Verdun làm hao mất không biết là bao nhiêu quân lính Đức ấy, chẳng khác nào như lửa ngoài đồng bị gió bão ngả xuống hết, rồi lại phải gởi binh tiếp viện toàn là những kẻ tàn tật, rồi phải mộ đến quân Polonais, ấy là dấu tỏ chúng nó đã hao binh tổn tướng; nhưng mà hê ra chiến địa thì cần binh lính cho đông, khi giới-dầu nhiều thế mấy thì cũng thay không thể nổi binh lính ấy có phải là nay đã đến giờ quân Đức thay mình thiếu binh nên cầu hòa chăng?

ÂM TIN NGƯỜI ĐI TÂY

Les nouvelles de ceux qui sont partis

(Tiếp theo)

Tôi kính cùng ông chủ bút đặng rõ. Từ ngày mà tôi sang qua Đại-pháp cho tới nay, thì tôi hàng lo mà khuyên giải những bạn đồng hương của ta rằng mà làm việc cho siêng năng, đặng tỏ cho nhà nước biết rằng chúng ta hết lòng với nhà nước.

Tôi mà quyết-sang qua Đại-pháp đây, cũng vì tôi thấy trong bọn thợ và lính tình nguyện của ta đến en cho nhà nước, phần nhiều còn quê mùa, thiệt thòi và không biết tiếng langsa, ấy là khổ cho chúng nó lắm. Vì vậy cho nên tôi quyết lòng bỏ chỗ làm của tôi mà xin qua Đại-pháp đặng mà thay mặt giúp cho người nước ta trong sự an nõi.

Tôi mới bấy nhiêu đây thì ông cũng đủ hiểu rằng tôi hết lòng lo lắng cho bọn tình nguyện là thế nào.

Đề đầu ông không hiểu rằng người Annan ta khi mà chịu bỏ bà con, xừ sở mà đi xa bôn, có lúc này mà thôi. Bởi vậy cho nên, trong lúc làm công chuyện thì thôi, còn khi rảnh, thì ai cũng nhớ nhà và xừ sở, rất nề buồn bực. Tôi biết thấy như vậy, thì không biết tình làm sao mà giải buồn cho bạn đồng hương của ta. Vậy tôi nhớ trở lại hồi lúc tôi còn ở Saigon, hễ mỗi khi nào tôi buồn việc chi mà buồn cho khuây lạng được, thì tôi lại tại Café Mekong kêu là Cựu-long-Giang, mà người bạn tại từ đên, thì cũng quên bớt sự buồn ấy được.

Vậy tôi lật đật tạm ít hàng, xin ông làm ơn ăn hành vào nhứt trình mà xin giùm cho bọn thợ làm tại Poudrierie de Sorgues một đàng đờn cây, đờn kiem, tranh, độc quyền etc..., thì chẳng những một mình tôi cảm ơn ông về việc này mà thôi, mà còn hết thảy năm trăm mấy thợ của tôi cũng đờn ơn ông và các vị náo có lòng tốt mà cho đờn cho chúng nó để mà giải buồn nữa.

Vậy xin ông rành lo giùm cho cần, tôi rất đờn ơn.
Nay kính
J. DƯƠNG-VÂN-HAI.
Ancien Interprète du Cabinet d'Instruction à Mylho.
Sergent-Interprète au Détachement Annamite de Sorgues
France

Gương phong tục

Les Mœurs et Coutumes annamites d'après les proverbes

(tiếp theo)

TIẾT THỦ BẦY
Bực đợi thời
49. Lọc còn ăn bóng cây tưng, thuyền-quyên đợi khách anh-hùng vắng lồi.
Sông sâu nước đục lơ lơ, cảm sào đợi nước bao giờ cho trong.
Đào to, sen nõng xanh xanh, ngọc lạnh còn đợi giá lạnh đẹp duyên, cho hay tiễn lại tiem tiên, phượng-hoàng chẳng chịu đứng chen đàn gà.
Đập diu tiếng tỉnh tuu tuu, tiếng ngư trong núi, tiếng liêu ngoài sông,

lạnh lừng thay lúc đờm đờm, áo đờm mộng mình mong trông đợi hê.

49. Phượng-hoàng đậu chốn trea leo, sa cơ thất thế phải thee gà, bao giờ mưa gió thuận hòa, thay lông đổi cánh lại ra phượng-hoàng.
Người trời lại bán chợ trời, có ai biết của biết người thì mua.

Cát bay vàng lại ra vàng, những người quân-tử dạ cang đình ninh. Đình ninh ta để dạ này, có công mai sất có ngày nên kim.

Bài tổng luận. — Người có lúc vinh lúc nhục, nước có lúc đục lúc trong, trông thấy người ta thuận buồm xuôi gió, mà mình còn đợi nước cảm sào, người ta chán loan gối phụng, mà mình còn áo đờn đợi hê, kẻ thường tình thì cũng khó chịu, nhưng mà kẻ biết ra thì không lo lỡ thời, mà chỉ lo lúc gặp thời không đủ sức, nếu có chim sáo sậu thì cũng có lồng son, ai lấy thì lấy giúp, chẳng ai lấy thì một lấy.

Hỏi

1. Ngọc lành để đợi gì?
2. Đền lức nào phụng không phải thờ ga?

TIẾT THỦ TÂM

Bực nhàn tâm

50. Nghe-ngao vui thú yên-hà, mai mai là bạn có hạc là người quen.
Thân-thờ đưng gốc cây mai, bóng tối tôi nghĩ bóng ai tới làm.
Thân thờ đưng gốc mai già, bồi thắm ông nguyệt có nhà hay không?

Trong lời nói những giờ cùng mây, ngắm xuống đất những mai cùng hạc, cảnh thanh thú vị biết chừng nào, khi thích inh ngo-nghân thân thơ, có phải là hay chẳng phải là không biết, trang vôi hoa, người với hạc, kếm gì cảnh tiên.

51. Trông bao nhiêu tuổi trăng già, núi bao nhiêu tuổi gọi là núi non.
Trông bao nhiêu tuổi trăng tròn, núi bao nhiêu tuổi núi còn trơ trơ.

Trông không già, núi không già, thú tu-nhiên không hao giờ hết, song những người trong bụng còn bệ-lụy, thì chưa biết trước thì tự nhiên, ai đến bực quen với hạc, bạn với mai, thì sẽ biết hồi trăng hàm tử.

Vì vậy cho núi lên trời, vì cơn gió vì cơn gió thổi hoa cưỡi với trăng.

Giờ trăng mấy núi, những cảnh ấy không phải mà bằng tiền, nhưng mà đó những ông làm tiền đã để vô được.

52. Chim gà cá lợn cảnh cau, mà núi hức ấy giữ màu nhà quê.

Ta về ta tám ao ta, đầu trong đàu đục có nhà đã quen.

Chồng chái, vợ lười, con cháu, sông Ngô bệ Sở tới đầu là nhà.

Ba chương này một là cảnh thú quê nhàn-hà, hai là qua bề Hoan đến bờ, cũng là thân nhân thân nhàn cả, còn như chông chái vợ lười, thì ra vợ chông thuyền chái, nhưng mà sông Ngô bệ Sở tới đầu là nhà, thì lại có ý giang-hồ tự đắc, giang sơn một chiếc thuyền hồng, muốn đây đi đâu thì đây đi, không chắc vợ ấy chồng ấy đã thật là con nhà thuyền chái.

Bài tổng luận. — Người xưa có câu nói rằng: « Danh lợi bất như nhàn », nghĩa là dù sang trọng giàu có thế nào, cũng không bằng nhàn trong bụng là hơn cả, bởi vậy nên người đời lấy chữ nhàn làm qui, mà mong tưởng ước ao, song chữ nhàn không có giá nào mà mua, càng quan sang chức trọng, làm của nhiều con, thì cái nhàn lại càng không muốn đến, chỉ những kẻ vô cầu vô lụy, thường lấy lại ngu si được hưởng thái-bình, hoa cưỡi gió thổi, mai bạn hạc quen, ấy là cảnh nhàn-hà đấy, thế gian ai muốn nhàn thì cứ nhàn.

Hỏi

1. Những người vui thú yên hà, thì ai là quen, ai là bạn?
2. Vì làm sao mà hoa cưỡi với trăng?

(Còn nữa)

THÔNG BÁO

(Informations)

BÔNG-DƯƠNG

(Indochine française)

Nam-Kỳ

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà nước . . . 3 f. 20
Giá lúa, 14 68 kil. chổ tới nhà máy Chợ
lúa (báo trả lại, từ 2 \$ 40 tới 2 \$ 45.

Sài Gòn

Tòa bình

Có một việc là mới xảy ra như vậy. Có hai vợ chồng rầy lộn với nhau về việc nhà người vợ tức mình đi cáo chồng nhập hội kín và có đưa một tờ biên lai đóng góp bạc tiền mà vào hội kín làm vì bằng. Quan bắt người chồng mà tra thì nó chịu khai thật, rồi lại có những người khác trong hội kín, ngày 28 tòa quan-vực nhóm tại Sài-gòn mà xử, các tên thuộc hội kín hiệu là Phế-hưng-Công, qua ngày 29 quan tòa đi các chửng có mặt. Có hai người làm chửng là quan đốc phủ Mậu và thầy phó-đồng có khai nhiều điều rất quan hệ. Khai các chửng khai rồi thì các quan Trưng-sự ra cái bình tội nhơn tâu lên án như sau vậy.

Phạm-vân-Cư bị cấm ngục.
Đài-vân-Cang.
Mai-vân-Thiệt.
Nguyễn-vân-Sung năm tù.
Trần-vân-Chi. 5 năm tù và 100 quan tiền v.

Cơ bản

Tết-Tây đã qua Tết An-nam lại tới, ấy là cơ hội may mắn cho mấy nhà chuyên nghê cờ bạc, chúng nó lập nhà chứa khắp nơi để nước số tay con tay mẹ đang đem tiền nuôi chúng nó.

Tòa làm nghiêm nhắc hết sự trong lúc cuối năm đây, thì chúng tôi trong cây cờ bạc ở trung Châu-thành Saigon và Chợ-lớn sẽ kiến sự mà chưa tới đây.

Chàng để trí không nổi đâu bắt lương ấy, vì bọn khách chuyen nghê ấy khắp nơi. Từ 3 năm nay ở đường hầm Lefebvre có một nhà chứa thiên hạ ra vào số bạc luôn ngày luôn đêm yên tĩnh. Mới đây người chủ chứa lập thêm một nhà nhành ở đường d'Ayot bỏ cờ bạc đi qua lại 2 nhà ấy đẹp điều, nổi châu-thành Saigon và Chợ-lớn người ngoài thì hay hết.

Tên Minh-hưng người quảng-đông chủ chứa, là hội cờ của quan Trưng-sự kia ở Tây rồi, nay nhờ nghề ấy mà thâu tiền của chủ Saigon, Chợ-lớn mà làm giàu to.

Vinhlong

Đạo tặc. — Ông Aranci là người lo véc sông rạch ở chiếc củ-lap nautic, bữa dịp đầu ở chỗ giáp nước rạch Mang-thi, bị ăn trộm mất 180 đồng bạc.

Bữa ấy ông đi vắng, chửng về phòng trong chiếc củ-lap thấy giấy tờ lộn xộn hết. Ông bèn đi mở tủ coi bạc tiền, thấy mất hết 180 bạc. 4 cái giấy 20, 8 cái giấy 5, 60 cái giấy 1 đồng, ông liền kêu thổng báo mà nó trở mặt rồi. Đến nay cũng chưa kiểm được.

An trộm bò. — Huynh-thi-Tây chủ lò thịt Vinh-long bữa no nhốt một con bò trong nhà thì để giết mà làm thịt. Thổng gian nào không biết nó cả gan vô may đã ăn con bò già đáng 40 đồng bạc đi đâu mất.

Trason

Làng ngán trở người la đi lính mộ. — Tên Nguyễn-vân-T. có làm tờ giao kèo với làng Hậu-thanh đi lính mộ sang tây một lần nữa, song ông Hương-quang T. ở Tân-quê là chủ thổng ấy ở, lại rầy là nó không cho đi lính-mộ.

Vậy ông Hương-quan ra sức khuyến tên T. thôi-chi, mà tên này cứ quyết đi lính mộ, nên ông Hương-quan giận kiểm thế nào thu.

Bữa no tên T. đi chơi ở lối chung quanh số của tên T. là em của hương quan T. thì N. chạy lại một lạp với hương quan nói tên T. vô án cấp mĩa, Tr. thừa dịp ấy bắt tên T. về nhà việc đóng trảng giam đó lâu ngày rồi lại đánh nhừ. Chửng tên T. được tha về thì nó đi thưa quan, cho tên hương quan ấy sẽ bị buộc tội vì giam cầm trái phép, và tội đánh có việch lách.

Mỹ-tho

Tin thầy pháp. — Có tên Nguyễn-thanh-Liêm đau bụng, vợ và bèn đi chửu cầu thầy pháp có tiếng trong xứ đang ở đây. Mà trước khi đi thì người vợ có đến hỏi thầy kỹ Nguyễn văn Hề làm việc Tòa bộ thì thầy nói mặc ý đi cầu thầy pháp thì đi. Vậy thì ấy lại đến thầy gặp thầy ấy tên là Nguyễn-vân-Hon. Chửu gặp bà đầu chỉ sơ sĩa mà câu on trên sơ sãng rồi thầy nói tai chửng chi ấy phạm tội nặng với đấng Thiên công, nên phải chết. Có một thể cầu từ chửng chi, mà thôi, là phải đem cho và 30 đồng bạc, rồi thì đem cúng chửu một con heo quay thiết mạp với nhiều đồ lễ vật khác kè ra mảc cở.

Thầy Liêm thưa lại rằng mình nghê chửu nộp tiền thì thầy nói mà làm theo lời thầy, chửu thầy pháp không ăn được bèn chửu rai rồi đốt thì ấy ra về, và quyết chắc trời phải chửng thì ấy chết không dung dãi.

Thầy ấy về thuật lại cho thầy kỹ Hề, thì thầy liền đi báo cho quan trên, bắt tên thầy pháp

ấy ra mà tra hạch, thì quả nó là một tên cẩu ly quá đùng, khi trước bởi làm biếng, kiểm thì làm thầy pháp đặng cả chửng lấy tiền.

Trung-Kỳ

Faifo. — Ở đường Japonais nhà số 14 quán thứ nhì bị một lũ dỏm khoét một lỗ vách tường lớn chửng 80 phân tây, áp vào nhà, hăm dọa làm hung đảng lấy đồ trong nhà.

Lúc ấy có một tên lính tuần cảnh An-nam nghê phá cửa nhà trong ngay với vách lũng phía ngoài cho dễ thoát ra, thì tên lính ấy đi kêu hai người ở gần mang súng tới đó, một người thì leo lên vách bắn một tiếng súng vô nhà, chửng nó lật đật chạy trốn qua cửa phía sau tường lũng đem được một mớ đồ vật.

Người đợng trên tường thấy hai thổng kiếng một thổng binh mà thì, liền đoán quyết đã bắn trúng một đũa. Còn tên lính thì bắt một đũa đưa tại nhà, lính ấy muốn ra một đũa với bọn an cướp mà chửng thế, song đi không đặng vì nó đã được chửng mớ chử đợng và xung quang nhà. Lính Sao đóm hay được xung sang tới đây, theo dấu chửng nó, song chỉ lượm được ít mớ đồ nỏ nó rồi lại đi, chử theo không nổi, vì đi ruộng bừa lầy quá. Lính Sao-dầm qua ngã khác chửn đợng chửng nỏ bắt được ba đũa hết thảy kè lợp bị bắt trước là 4 đũa, 3 đũa là đũa làm ruộng, một đũa là lính cưu.

Thanh-hóa

Cách lễ gọi dân lấy tiền. — Có tên đánh xe ở tỉnh Thanh-hóa tống tiền mới bầy ra phương này mà gọi chúng.

Va bần đó theo lính kin rồi ồm theo một cái máy nói lại nhà tên Thổ ở làng Núi-xa, chửu Quan-hòa. Va đến đó khai danh hiệu và xưng và là lính-kin, cho nên tên Thổ thiết đãi tử tế lắm.

Đám mọi Mường và Thổ lấy làm xúm lại nghê kèn nói ca hát nhiều bài. Bổng chửu củi-xe đợng nói với bọn mọi ấy rằng, các kim hư rồi phải tốn 100 đồng mới mua đặng cây kim ấy, những đàn u mà ấy có lũng sơ lính-kin đem cho 10 \$ 00. Thì va liền tính về nhà, song đường khó đi thì nó liền bon Thổ đem ngựa cho nó cỡi. Mảsàng nỏ lên ngựa trở về có một thổng thể phục sự.

Khi tới làng Nga-uông, huyện Cầm-thực xa 60 Phong-vi 6 kilo-mét thì tên ấy nói với mọi Mường rằng thổng chửng hay hãy trở về kim này mua 10 \$ 00 thì hiêm với máy con ngựa nữa. Nói đoạn nỏ đánh ngựa đợng tuốt về.

Mấy thổng thổ đi theo về nói truyền lại cho một người đờn bà thổ hiền bị gạt, bèn lên tính thưa cho quan hay quan sai lính lên ngựa chạy xa 9 kilômét mới bắt được tên an trộm tại chợ Mội.

TU ĐỒ-TƯỜNG

(Les quatre grands Vices)

(tiếp theo)

Tôi tin ra kè rồi, tôi lại tôi mới vào phòng lấy quần áo đóm nhóc trong 1 cái hoa-ly (valise), đợi chửng 10 giờ khuya lìa mà tôi ngủ, tôi mới lều mớ cửa bước ra mà trồn, tôi ra rồi vội khép cửa lại mà đi luôn, tay trái thì xách hoa-ly, tay phải thì cầm khăn lau nước mắt!

Than ôi! Tôi nói đến đây nghĩ lại đau lòng biết mấy! Bầy giờ mới biết đi đũa cho yên thân nê! Lúc đi đường trời thì tôi như mực, thổng thổng lủn đưng tôi đi, đi đặng chửng vài ngàn thước, tôi mới để hoa-ly xuống ngồi mà khóc! Vừa khóc vừa suy nghĩ coi đi đũa nào cho tiện hơn, đặng khi suy nghĩ sực nhê lại nhà từ Xứ, nên tôi liền đóm đi ngủ nghĩ như 1 đêm, rồi sáng ra mới tỉnh lễ nỏ sẽ biết, nghĩ rồi bèn lau nước mắt đứng dậy đi.

Khi đến nhà từ Xứ thì đống hồ đợ 60 12 giờ khuyai rồi, tôi mới bước ra về mà nghĩ, rồi tôi mới bước về đến nhà thì nghê vợ anh nói anh đã bị ở tù rồi, tôi mới hỏi duyên cớ làm sao mà ra đến đó, thì chửn thuật lại rằng anh bị đánh bắt cáo ăn lộn người ta, vô bắt đợng đánh anh đi đũa, rồi anh vào đóm, chửm người ta, và người trong họ, ăn 5 năm tù, trong vụ này có 4 người Hương-chức với thầy giáo M..., thầy thổng G..., với 6 tên công đợng lòa với 2 nhữ nữ, bởi vậy lo lốt tên anh, mà ai cũng đợu nhậy rợ và lãnh án cả thầy, thiệt là người buồn mà lại gặp cảnh buồn mới là khổ cho chử! Tuy vậy mới đợu, song chỉ đợng là tử tế, cho tôi nghĩ như đó 1 đêm, tron đóm ấy tôi chẳng hề nhắm mắt, vì trong mind chửng có 1 đống sự, nên chẳng biết làm sao đi đâu cho đặng, sáng ra tôi tỉnh hồi chử mựng 5 đợng bạc làm tiền phí lủ, đặng thả đi kiếm chổ lập thân, tôi mới mớ miêng hỏi chi, thì chi trả lời như vậy:

"Miêng nay thì không có tiền đi chợ, tôi muốn hỏi con mựng vài đợng, chửra kịp mớ miêng kè cậu hỏi lại tôi mới là khổ cho chử"! Chử chà! Khổ đến nước chửra nê?!!

Tôi không biết tình làm sao, bèn nói thổng với chi một đóm, rồi lấy 1 bộ đồ công-và cày chi bán giùm, thì chi đi bán giùm tôi đặng 3 đợng bạc, tôi mới trao cho chi 1 đợng đặng đi chử mà đợ ăn,

THUẬN

(Chạy thổng) Bao nhiêu, k; đại xuống để lĩa đó đó chửn bản lĩa chửn. Ôi, bản thì định chửng B. Bón thuy mua thì đợu rồi thì nó là trong đây những ngày này; là lúc lý chửng? khư ông?? đến ông?? nỏ mua?? ily.

Nếu so là thì ta thua nỏ, lẽ thì bản chử chửn vào vật dụng báo cho ta. Xem coi vật chi q đợ bản chử chử đợ đến m hướng giùm thua, mua

Tuy vậy mà ngài chửn quyết rằng theo nhảm đứ, nên ngài lý cái đũa của ngài, rợ vào mề trong cái lủ, thì có một khúc sắt-lò ra chổ vách cái lủ chửng và tể, ở trong phòng đợ khó thấy đợng, và cũng khó miêng nữa.

Ngài qui xuống ngan miêng đợg khổi thì mới với một mề niểu đợng kĩa sát, ngài có ý leo lên một cái thổng coi nỏ giùm; chửng đợ ngài phải giục mình, streng số vì chửng đợ một tiếng bắt thì máy quay, cái lủ miêng đợ lỏt chổ ngài qui cing quay theo, đợng như máy quay đợ ở trong giữa lủ vậy.

Máy ấy quan Mặt-tham từ đợ qua tôi mới coi phòng bên nhà gần đó. Chửng quan Mặt-tham hiểu rồi thì cũng không tránh kịp hai bên vách cho khổi và nhảm, vì máy quay mau lủm, bởi vậy nộ nỏn của Đư-Bông mới rợi.

Chổ phòng mà máy quay đợm quan Mặt-tham đợu đó, coi qui phòng nỏn mề người đờn bà, cửa thì mợ ra ngoài phòng khách, đợm cũng thổng, nhưng chử chà là của mề rợi.

(Còn nữa)
TRẦN-VÂN-CHIM.

Penillette du 44 Janvier 1917. N° 462

Trình thám tiểu thuyết

(Roman de detective)
CÁI ỒNG KHÔI MÂY

Trộm cướp cả gan

(tiếp theo)

Đư-Bông giơ tay lên mà hô rằng: Khoan đã Canh-Tê người không phép mớ hoa-ly của người ta gửi, nếu người ta lại kiệp mà thấy thì việc rất khó để cho ta, kia kia nghê không, chửt là nằng Đư-môn trở lại đó, vậy đợ nằng vô rồi nằng sẽ nói cho người biết giơng gì ở trong hoa-ly, thỏi người đợ cho ta ra mợ cửa nghê.

Ông Ninh đợng đây liền, cũng Đư-Bông đợu nghê xuống rồi nói: Người không được đi một đợng, phải ở lại đây; và đợng lòi ta thì tánh mang đợng hoàn, đợ ta đi ra tiếp khách cho.

Đư-Bông nói: Chớ khá khá hơn hần, ta cũng đợng rồi người đó.

Ông Ninh liền để hoa-ly lại trên ghé, rồi bước lại cửa phòng khách, mới bước vài bước, ngài nghê sao không biết, mới thối trở lại túc thì, rồi lấy cái công trong túi ra

mà công Đư-Bông lại và nói rằng: Khi nào bắt một bọm gian lành như người thì phải cần thân mới được; nếu người cức kich, ta đập bẻ trái cắt chử chửng chời.

Đư-Bông giơ đợ kêu nài đợi tiếng, mà trong bụng thì cười thắm.

Bây giờ tiếng chửng giục kêu mớ lần nữa. hình như người khách có ý nóng trong vậy, nên ông Ninh phải bước lại mề một mình cái cửa mà trong phòng khách rồi qua mề bên kia mà đợng chổ cửa sổ thì không thấy một ai ở đợi thàng.

Ngài nghê chửc là cái này, nên trở lại; đứng chờ chờ, coi lại khi trở lại thì không thấy, cửa cái cũng còn khóa, mà Giũ-Tông Đư-bông và cái hoa-ly của nằng Đư-môn đâu mất. Ngài nghê không lẽ Đư-Bông đi ra phòng khách, vì hễ ra ngà đó thì ngài thấy.

HỒI THƯ SÁU

Ông khôi mây

Nói về quan Mặt-Tham tìm không đặng lại thì còn có một cái nỏ của của Đư-Bông lẩn đợi mất, gần cái ghé chổ nỏ người kia này.

Ngài liền đợng cửa phòng đó lại, rồi qua coi cửa cái thì cũng khóa chửt, ngài nghê

không thể nào trong mười phút đợng hồ, mà một người bị công mợ cửa đi ra rồi khóa lại cho kiệp.

Còn ở trong phòng thì không có tù hoặc vật chi mà núp ẩn được, vách tường và trên là phòng cũng không có chổ để, đợ trổ trên tường và cũng không có đầu chi hết.

Quan Mặt-Tham tức giận bởi hỏi, giòm đợi bàn mà nói thắm rằng: Có qui mà giùm ông khôn này đi, chớ nỏ chun qua ngã nỏ sao đợc?

Khi ngài định cái cần ghé đợng giòm xuống cho trong túi thì đợng nhảm cái nỏ, còm đợi tìm trái bản.

Chửng cái tay ngài đợng mạnh trên cái nỏ ấy thì nghê có tiếng chửng kờ; ngài liền lủn nhiều lần đặng nghê thì thì ngài nói rằng: đây chửc là chửng ở nơi phòng an, chớ không phải ngoài cửa; chửc là khi ta mề lui coi mợ hoa-ly thì nỏ lủ chon mà nằng nỏ này, nỏ biết làm sao hễ ta nghê thì cũng đi ra coi, rồi nỏ thừa đợp mà trồn, nên khi lật đật làm rợn nỏn lượm không kiệp, nhưng mà không biết nỏ ra đợng nỏ?

Ngài ngò cái ống khói, mà nói thắm rằng: A chửc là nỏ ra chổ đó.

Ngài bèn lái đó, coi xung mà coi cái lò

khi cơm nước xong xá rồi tôi mới ngồi nghỉ, nếu chẳng có ảnh ở nhà mà mình ở đây sao cho phải, và xai hết mây đống bạc rồi thì làm sao? Đang ngồi tư-tưởng bỗng nhớ trực lại có một bạn đồng-song tên là Huỳnh-quang-S... buồn bán lớn tại châu-thành....

Tôi quyết đến đó nấu nướng cùng bạn, và kiếm tiền làm ăn luôn thể, tính xong rồi tôi mới từ giả chị tư mà lên đường, lúc ra đi trong túi của có 4 đồng bạc, tôi xách hoa-ly bước xuống đò qua má M.S... khi xuống đò tôi thấy một người thầy Huê với 1 chị dờn bà và vài người trai trẻ, đánh bài cao-với nhau, tôi thấy người Huê ấy coi bộ đại lắm, mấy người kia xum ăn 7, 8 chục đồng, tôi thấy vậy mới móc bạc ra cầm hớng sẵn ngoài tay, tôi thấy anh kia làm cái, chú Huê đặt 3 chục đồng đầu nặng, còn anh kia thì lựa 3 lá 9 điểm mà cặp trong nách, (2 lá hình với 1 lá chín) đưa ngay trước mặt cho tôi thấy, còn chú Huê thì gục mặt xuống lo hốt bạc xia bạc lần xia, không đom lên nên chẳng thấy anh kia giấu bài, anh kia xóc bài đó xuống cho chú Huê kinh, kinh rồi anh liền ôm bộ bài chia, chia rồi chú Huê cầm bài đưa ngay mặt mà đem nói, còn anh kia chia bài rồi thì bỏ 3 lá bài mới chia đó nhập vào bộ bài xỏ ra giữa đó, mới rút ba lá bài trong nách liền ra miệng bỏ 9 điểm, chú Huê bài trên 3 lá bài ra mà la lớn rằng: «Tôi 3 óng gia đây nè».

Anh kia lật đầu mà chửi tôi om sòm, và xia bạc chung cho chú Huê 3 chục trong 3 chục đồng bạc ấy thì anh đó có 26 đồng mà thôi, bị tôi ăn có hết 4 đồng 9 trống, tôi thua hết tiền hớng hớng-hớng và moi hời đồ dăm dế, làm sao có tiền để trả tiền đó cho người ta, tôi mới lại nắm ôm cái hoa-ly nắm mà tôi giấu, muốn rời nước mắt!

Lại lui một hồi đó gần tới bến, ai này xúm móc tiền trả, còn bạn phen tôi thì không biết làm sao, tôi mới lại nâng ai với chủ đồ thể đồ 1 cái áo cũng-xả cho y 1 lá, rồi tôi lên ừ hạ quên lấy tiền xuống chộp, y thấy tôi thua bài tội nghiệp nên y cũng bằng lòng.

(Sau sẽ tiếp theo).

THƯƠNG NHÂN ĐA TRÁ

(tiếp theo)

Chạy thôi đó đường đó sá chẳng biết bao nhiêu; khi chạy đến cần thì nó xụi đại xuống đó đó bao nhiêu thì đó. — Cái lúá đó đó của ai? có phải là của người bán lúá chăng? — Phải, có kẻ nói rằng: «Ồi, bán thì thua, mua thì đặng, chút dính chẳng bao nhiêu».

Bốn thay! Cái tiếng «bán thì thua mua thì đặng» mà nó nhập trong tai tôi rồi thì nó làm cho tôi phải ngẩn ngơ trong đây phút. Chư ông xia xét lại những mây lời tôi siển thuyết nơi sau đây; là lúc chư ông có đặng thể cần mà lấy chẳng? hay là nó cần mà bán cho chư ông? Còn như lúá, chư ông chứ đặng cần mà bán cho nó, hay là nó cần nó mua ??? — Rõ ràng nó cần mà nó lấy.

Nếu so hai việc mua bán nói trên đây thì ta thua sút chúng nó biết là đường nào, lẽ thì ta có lúá thì ta nên cần mà bán cho chúng nó, còn chúng nó có hàng hóa vật dụng thì chúng nó nên cần mà bán cho ta thì mới là trúng lý.

Xem coi miền Nam-dịa ta đây có vật chi quý báu cho bằng lúá gạo để bán cho vạ bang yên dưng; đã chử đến mà bán cho nó lại còn bị hắt hớng gian lận; lại gọi rằng: «Bán thì thua, mua thì đặng». Còn đó hóa vật tạp

dụng của nó thì nó cần mà bán cho ta, ta cũng bằng lòng; thiếu ta chẳng rõ, gian ta chẳng ngờ, lặn ta chẳng hay; có nhiều khi ta chẳng biết, ta thấy nó quăng cút chi này lên rồi quăng cút chi nọ xuống, để khước cây này lên rồi liền khước cây kia xuống, có khi chưa vừa lại thêm một cây dính vào nhò vào đó — Ta thấy men đó ta mua mà hớng hơn mấy cút chi thì ta ngờ là phân đặng, nên ta đác ý mà rằng: «Thối thối, chứt dính mà».

Đền khi về lấy cần mà cần lại còn chừng 14, 15 lượng. — Hồi ra, ý sao vậy? Có kẻ rằng: «Mua lúá bán chẳng lúá».

Bản bang 01! Đoàn trên đây có câu: «Bán thì thua mua thì đặng», còn đặng này lại có câu: «Mua lúá bán chẳng lúá».

Xưa nay ai mà mang hai câu này? Lúá dĩ chử đặng hay là ta? bởi đâu mà ta chịu ẹp? Có phải là tại ta..... chăng?

Lúc ni là lúc văn minh tiến tấn, khai cơ xáo, khảo trí hóa, khừ cựu tưng tàn; người bảo hộ ta thấy ta thua kém kè dĩ chử đặng, thường dạy dỗ, bày cách thể cho ta học, tại ta không ưa học cho thông cho biết, cho sạch, cho thạo đặng giao diết công dĩ ban; một cứ ngao-du ta-bà hi-chử đặng chẳng hề muốn học với ai.

Còn như lũ khách trú, kiáo ngộp địa cảnh ta, chẳng lúá là giáo-khoa, văn, học-văn nào ều ăn tàn-trào chử-ziáo; cả thầy đều học, bởi rứa việc mua bán nội một cây cần chúng nó ều thao biết, còn ta phân nhiều hầy còn bơ thờ dốt nát, không hiểu rõ; mới khi mua vật chi mặc tình cần lấy mà bán, mới khi bán mặt tinh cần lấy mà mua.

Hề ta có bán thì nhớ câu: «Bán thì thua, mua thì đặng; còn ta có mua thì nhớ câu: «Mua lúá bán chẳng lúá. — Than ôi! Tôi mà lúá đến đây! thì tôi càng đau đớn cho hơn quâu, song chẳng biết cho chử-đng cũng vâu-hửu khản quan có ai trí như tôi chăng? Có đau đớn như tôi chăng? Có than thì như tôi chăng??"

(Còn nữa)

PHƯƠNG-TRUNG-GIÁP.

TIỂU ĐÀM

(Fantaisie)

Xưa có một anh kia, vốn có tánh hay làm biếng, trót ngày chỉ ăn no lại nằm, không chịu làm một việc gì ráo.

Cực chẳng đã có đi đâu, chỉ thuận đi sụt lùi, đặng cho lúc về khỏi phải quay mình trở lại. Ngồi phải người ta khiêng lên giường, ăn, thì phải có người vạ, mà mỗi bữa chỉ ăn ba hột, sợ ăn nhiều lại phải nhai nhiều.

Đến khi chết xuống Âm-phủ, vua Diêm-vương giận phạt đầu thai làm con mèo.

— Muốn làm bệ-hạ, có cho làm mèo, thì làm mèo đen mà có đóm trắng ở miệng.

Vua Diêm-vương hỏi tại làm sao? — Như vậy để cho tôi tối chuột không ngó thấy tôi, thấy cái đóm trắng tưởng là cơm lại ăn, tôi chỉ phải há miệng cần mà thôi, khỏi phải dĩ rình bắt nữa.

SỰ XUẤT TÂN KỶ

(Les curiosités)

Năm

Ở trong phía Đàng và phía Bắc Âu-châu người ta hay ưa ăn nấm lúá. Dân Tartares, dân Nga-la-tur, dân Phô-lô-si, dân A-lơ-mân nhất là trong mùa thu họ ăn nấm tuệ cho tụi.

Có một người ở núi Thurioge cứ ăn nấm trong 30 năm trường, uên sống được 100 tuổi mới chết.

Các vị Bật sĩ A-lơ-mân nói rằng nấm này vớ nước muối, ăn vậy đỡ đói đặng nhiều ngày.

Cái gốc ống điều

Cái ống điều bây lâu người ta tưởng rằng bên Huê-kỳ bày ra, chẳng đẽ người thượng cổ ở bên Pháp-quốc đã có hát rồi, việc ấy còn trước khi tiếm đặng thể giết mới nữa.

Cách mấy năm nay đào đất tại đôn xư Romans d'Aliso, gần Halterin, người ta lượm đặng gần có 50 cái ống điều đất. Có một vài cái, còn đầu xưa để lại. Thế thì người xưa đã có hát ống điều rồi, tuy là César chưa có thuộc ở bên Âu-châu nhưng mà chắc họ hát bằng lá cây gai (Chanvre) và lá cây phù đặng (lâm nba-phien).

TRẦN-VĂN-CHIM.

GIA TRUYỀN TẬP

(Recettes utiles)

Một cách thử coi trà-phe có bở cái-dặng (Chicorée) hay không

Đẽ một vài búng bột mà mình nghi đó trong một ly nước. Trà-phe không có pha thì ở trên mặt nước, còn nếu có pha lộn, thì cái-dặng nó thấm nước liền, chìm dưới đáy và thắm ra màu vàng và hơi hồng huân. Về ấy nếu người ta thử xét thử bột nước ấy, thì người ta thấy nó mềm và không giống chi với trà-phe ở dưới nước.

Dầu thơm để rửa mặt

Có một cách làm dầu thơm, cũng có mùi thơm lắm, thơm như hồ-phách, như xạ hương, như cam vảy, cách làm như vậy:

Esprit ambrette 1 lit; rượu trắng 1 lit; eau de fleurs d'oranger 250 gr; teinture d'ambre 30 gr; teinture de muse 15 gr.

Đẽ cho tan ra trong 24 giờ và lọc lại rồi thì làm đặng hai lít dầu thơm.

Một cách in thơ không cần có bàn ếp

Đẽ một chút đường trong mực đen thường dùng rồi thì lấy mực ấy mà viết vở giấy.

Muốn in qua một tờ khác thì lựa một tờ giấy lông, thấm nước hơi hơi

bằng bông đá, rồi đắp trên tờ giấy viết no, lấy một cái bàn ủi làm cũng như thợ ủi vậy, cứ ủi nhẹ nhẹ tờ giấy ấy, một lát thì xong.

Mich.

CÔNG VĂN LƯỞC LỤC

(Actes officiels)

NAM-KỶ SOÁI-PHỦ

(Gouvernement local Cochinchine)

Vì lời nghị quan quyền Nguyễn-soái Nam-kỷ, ngày 18 décembre 1916. Cấp bằng-hạ, hạt Gia-dịnh, thể cho đình Hiệp-ly cùng các hạt trong Nam-kỷ, kể tên sau này.

1° Thầy Phan-quang-Trần, đặng lãnh chức cai-tổng hạng ba, tại tổng Long-tuy-hạ, hạt Gia-dịnh, thể cho thầy cai-tổng Nguyễn-văn-phương xin thôi.

2° Thầy Nguyễn-thời-Hòa, đặng lãnh chức phó-tổng nhì hạng tổng Long-thủy, hạt Bắc-liêu.

3° Thầy Nguyễn-hoa-Nhứt, đặng lãnh chức phó-tổng nhì hạng tổng minh trị, hạt Bẻntre, thể cho thầy Phạm-vân-Tàu, thăng chức cai-tổng.

4° Trần-văn-Thủy, đặng lãnh chức phó-tổng nhì hạng, tổng An-phô, hạt Long-xuyên, thể cho thầy phó Trần-kết-Khanh bị cách.

5° Thầy Lê-văn-Kinh, đặng lãnh chức phó-tổng nhì hạng tổng An-thanh-hạ, hạt Sadec, thể cho thầy phó Nguyễn-văn-Nhiêu, được phân hồi hưu.

Thầy Diệp-văn-Thinh, đặng lãnh chức phó-tổng nhì hạng tổng Thanh-hóa-trung, hạt Travninh, thể cho thầy phó Nguyễn-nguyệt-Kiều bị cách.

7° Thầy Trần-văn-Đồ, đặng lãnh chức phó-tổng nhì hạng, tổng Binh-an, hạt Vinhlong.

Vì lời nghị quan quyền Nguyễn-soái Nam-kỷ, ngày 20 décembre 1916.

Thầy Trương-công-Tinh, chức thông-phần tam hạng, hạng 6 số. Tạo-tác tại Saigon, đặng phép nghỉ một tháng, hưởng lương đủ, đặng đư ông sực

Từ thưở nay tôi chưa hề kéo chú khách nào mà nặng như vậy. Rồi đây tôi mới phải đi uống một ly rượu DUBONNET đặng lấy sức lại chứ!

TABAC DU GLOBE

(THUỐC GÓI CÀ-LỚP)

Vì nào biết xài thuốc hút đều ưa dùng thứ thuốc CÀ-LỚP làm vì: một là giá rẻ lắm, hai là mùi ngon.

Hàng thuốc CÀ-LỚP dùng nhiều tay bác sĩ thực nghiệm chọn mà chọn lựa những lá thuốc như hảo hạng hơn hết mà làm ra.

Cách chọn thuốc kĩ càng như vậy thì mùi nó dịu ngọt, không gắt cổ, chẳng phạt tì và lại làm cho miệng hơi được THO-M-THO, IM-MÁT. Bởi thuốc này tinh anh và tuyển soạn làm nên mới được như vậy.

THUỐC GLOBE (Cà-lớp) này, vì tinh anh hào, thiệt là một VI-GIẾT-TRÙNG quý lạ, nó tảo trừ các con tê-vi trong miệng mình. Hễ dùng nó thường cũng như mình để phòng các bệnh hoạn vậy.

Hãy hỏi mà mua đâu đâu cũng có: THUỐC GÓI GLOBE (Cà-lớp) và THUỐC ĐIỀU GLOBE (Cà-lớp).

TRÌNH CÙNG CHU-VỊ HÚT THUỐC ĐIỀU ĐẶNG TƯƠNG:

CIGARETTES DU GLOBE

(THUỐC ĐIỀU CÀ-LỚP)

Chuyện này chú-vị ưa dùng thuốc điều đều hiệu rõ từ ngày THUỐC GLOBE (Cà-lớp) tràn qua Đông-dương đến nay đã hơn hai chục năm dư rồi.

Phẩm bán thuốc rời hay là thuốc vẫn thì phải dùng giấy mà gói bao.

Vậy nếu những bao ấy mà hũe dạng mắc tiền thì tự nhiên cái ruột trong phải là thứ rẻ đúng có thừa trừ cho vừa cái giá.

Thuốc ta đây bao rứt đơn sơ, chẳng tơn mây đong, cho nên ta có thể mà chọn thứ thượng hạng.

Cách bao gói đơn sơ của ta đây làm cho ta bán được thuốc tốt chứ không phải bán giấy hay là bán hình chi.

DENIS FRÈRES

Bordeaux. — Saigon. — Haiphong. — Hanoi. — Đại diện cả Đông-Dương

NGUYỄN-NGỌC-THO

Directeur Nam-Thanh-An, Usine Bécarrurier Rue Paul Blanche (Caukieu)

Kính lời chào quý khách đáng hay, vì tôi có một bộ sanh phẩu toàn bằng chàm thạch có đủ năm sắc, chạm trổ chỉ miền sắc sảo rất khéo, cách kiểu theo các hàng mà người Hoàng triều, nhấm xem rất đẹp. Thiệt Nam-kỳ chưa ai có, chỉ giá là một ngàn năm trăm đồng (1500 Piastres).

Như ai muốn mua thì đến coi hoặc ở xa thì gửi thư. Tôi sẵn lòng gói hộp để cho xem trước. Rồi sẽ thương nghị.

Mỗi tấm bình phong, mỗi trụ, mỗi cột đều có mộng, để ráp lại trong nửa ngày thì rời cái mộng.

Trăm năm rạc rở, thiệt lực châu mới có lần thứ nhất.

Tại nhà in ông F. H. SCHNEIDER 7, Boulevard Noredom SAIGON
ĐẠI-PHÁP-CÔNG-THÂN, chủ quốc-ngữ
Nói về các văn, quan từ thành tiếng miền Đai-pháp từ xa khai đến: đã mang nghĩa chuyên các sách và hay. 3. 00
Tiền gửi. 0 00

SÁCH MỚI

Tại Bảo quán Lục-tính Tân-văn có bán những sách quốc-ngữ sau đây:

- Tiêu-truyện của Perrault quyền thứ nhất 32 trang giá. 0 50
- Tiền gửi. 0 06
- Annam-Sử-lược quyền thứ nhất 0 30
- Tiền gửi. 0 08
- Annam-Sử-lược quyền thứ nhì 0 30
- Tiền gửi. 0 08
- Ấu-học tập-đọc. 0 10
- Tiền gửi. 0 06

Ái mua xin gói có nhà thơ cũng đúng.

Rượu TONI-KOLA SECRÉTAT là rượu rất bổ hơn các thứ rượu bổ khác, bổ nước đá vào thì thành thứ rượu rất vệ sanh.

Hãy đặt bàn hữu thiếp mình một ly TONI KOLA Minh hàng DENIS frères từ mà thôi.

Nhà DENIS frères tại Saigon rao riêng cho các bạn hàng rằng: Các thứ rượu các của hàng rất kỹ càng. Hàng sẵn lòng gói bộn giá và mẫu rượu cho không miễn là phải có xin thì đáng.

THƯƠNG TRƯỞNG

Giá các thứ hàng hóa xuất cảng

TÊN CÁC THỰC CÂY	BÈ HOÀNH VÀ TRƯỜNG		GIÁ THUỐC CHUÔNG	
	CÂY CUA CHUÔNG	Ổ SỨC	GIÁ CÂY CHUÔNG	GIÁ Ổ SỨC KHÔNG VỎ
Cây để làm bàn, ghế, ché nhà v. v.	Sao	033 x 033	0=45	33 00
	Cám-xe	"	0 45	28 00
	Đầu thông	"	0 45	25 00
	Trắc	"	0 45	18 50

LOẠI CÂY TRẮM	BÈ TRƯỜNG	BÈ HOÀNH	TỜ 100	GIÁ
Cây công.	1=50	Từ 0=10 đến 0=12	100	5\$
"	2 00	"	100	7
"	2 50	"	100	9
"	3 00	Chở tới bến Saigon 18\$	100	11
"	3 50	"	100	14
"	4 00	"	100	18
"	5 00	"	100	25

GRAVURE SUR MÉTAUX & MARBRES

Tàu bán tây mới chở qua chông thiếu gì rượu rượu

LA BIÈRE VELTEN

CÓ MỘT MINH HẰNG DENIS FRÈRES

Trẻ rượu này bán khắp cả Đông-Dương

TÀU HƠI (CA-NÓT)

Có kiêu để đua, kiêu để đi dạo, kiêu để đi làm công việc, sức mạnh nhiều bạc lớn nhỏ đều thì.

Vỏ bằng cây giá trị—mây quạt cứng chắc Chắc chắn—chạy mau—xinh đẹp

Hàng của ông CH. BARDON Đường Paul Blanche môn bài số 136, Phòng việc ở đường CATINAT, môn bài số 7 tại SAIGON.

CÓ TRẠI ĐÓNG TÀU Ở KHÁNH-HỘI HAY HỒI TẬP SAO-LỤC GIÁ CỬA HÀNG Các phi-giá, điền chủ, có ruộng đất nơi mà sống, mà rạch nên xem lời rao này.

Lời tự thuật của một người đi du lịch (Récit d'un touriste)

Trong buổi tôi đi du lịch về này sang về kia tôi hay xài thuốc điều không biết bao nhiêu mà rẻ. Tôi hút đã thứ thuốc bán các nơi, đây có thứ thuốc điều Cigarette Diva thiệt ngon hơn hết, hút nó không khó cổ mà khói sạch bình hoạn, vì thuốc này không có nưa như các thuốc kia, khói nó thơm tho và dịu êm. Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật (épicerie) và trong các quán café.

CHU VỊ ĐÀ GÒI BẠC

Bên quán lấy làm cảm ơn chú vị kê ra sau này, vì có lòng tốt gói mẩu bạc đến trả tiền mua như-trình cho bên quán; kỳ là sự giúp cho bên quán mà ít được lợi ích mà mang ơn về mình.

SỐ PHÚT	SỐ MANDAR
8559 V.V.N. Culoang	mandat 4 \$ 190 866
87 H.Y.H. Phanri	6 437 746
5078 D.V.C. Mylho	6 bạc mai
5079 L.H.V. Mylho	0
5080 T.V.Ph.	4
16 B.H.T. Hatinh	10 507 472
5041 L.Ch. Mylho	4 bạc mai
2546 L.V.Th. Cantho	4 454 279
3526 Ng.V.M. Cuchi	4 461 569
3069 Mme C.th.S. Cholon	4 bạc mai
6081 Mme Nh. Sadec	2.50
1005 L.V.Kh. Baria	4 445 784
19 R.P.B. Kontum	4 465 639
2078 T.A.T. Bentre	4 456 497
6054 H.V.T. Sadec	10 454 967
2530 H.Th.Th. Cairang	4 454 389
2 P.P.T. Hue	6 458 545
4504 T.V.Kh. Longuyen	6 457 247
TB et DD Nh. Cantho	6 454 369
8560 Ng. Ng. Travinh	6 449 186
2036 L.C.P. Bentre	6 458 545
8039 Ng. A.T. Hienquan	10 438 359
2058 B.Q.Nh. Bentre	6 456 533
2016 T.H.D. Mocy	6 449 564
2647 Antoine Th. Cantho	4 459 845
5381 Ng. Th. Saigon	6 458 545
1008 Ng. D. Baria	6 460 021
5081 D.H.Ch. Mylho	10 453 145
8014 L.T.Ph. Loeninh	6 451 275
9520 Eolien Prompenh	4 450 459
3746 Ph. V.M. Vietnam	4 434 417
2357 B.V.D. Mocy	6 440 284
5045 Ng.th.C. Cantho	4 453 178
2519 L.Q.K. Cantho	2.50 459 890

TẠI NHÀ IN ÔNG F.-H. SCHNEIDER 7, Boulevard Noredom SAIGON

Lectures Françaises

Ông CARRÈRE SOẠN Gồm nhiều chuyện hay và có ích.

Trước hết nói về nước Lang-sa sơ khai cho đến lúc thành trị bầy gi, sau hơn một trăm bài đủ các thứ chuyện khoa ngôn ngữ.

Giá..... 1 \$ 00
Tiền gửi..... 0 10

THUỐC LÀ VẤN RỒI HIỆU JOB

là một hiệu thuốc tốt nhất. Những người ghiền thuốc mà muốn giữ vệ-sanh, khỏi hư phổi, không ráo cổ họng, thì nên dùng thuốc hiệu này mà thôi. Vì thuốc này có các quan chuyên-môn thì ở những đại-học đương ra, đứng đóc-biện việc chế thuốc. Duy chỉ có thuốc hiệu này vẫn bằng giấy JOB thật hiệu, thì không hiệu thuốc nào bằng hiệu này cả.

ĐƯỢC BÀNH NGHĨA HÃNG
và được cấp độc quyền tại PARIS
từ năm 1889 và 1900

THẬT GIẤY VẤN THUỐC LÀ-HIỆU

JOB

Của ông Jean BARDOU chế ra, hiệu mẫu đã ký tại Tòa-án Nay con trai ông ấy là ông Pierre BARDOU nổi nghiệp
Hiệu giấy này đã được 450 cái Mề-day, 119 cái bằng vàng, 135 đạo bằng Đanh-dư.
62 lần được đánh Ngoại-hạng

Chủ lãnh trưng bán là: ở Toulouse, Bâ de Strasbourg, số 72-74
J.Z., Pauthac ở Paris, Rue Béranger, số 21.

Lãnh trưng bán tại } BOY LANDRY { số 19 đường Bonnard, Saigon.
Đông-dương là ông } số 19 đường Francis-Garnier (Bờ-bò Hoàn-kiểm ngay góc Đờ Đa Ha-nội).

Bán lẻ ở các hiệu thuốc-lá hoàn cầu.

ĐƯỢC BÀNH NGHĨA HÃNG
và được cấp độc quyền tại PARIS
từ năm 1889 và 1900

Ai là chàng biết Giấy vấn thuốc là JOB, là hiệu giấy tốt nhất Giấy cháy được hết không có tàn giấy thật nhỏ thớt, mà chế theo phép vệ-sanh rất cần mật.

Xưa nay kẻ đã hàng nghìn người làm mạo giấy JOB, vì giấy JOB là giấy tốt nhất trong thế-giới, nhưng đờn-hiệu đã thua cả tòa-án, đã nghĩ xử trọng phạt các nhà làm mạo rồi.

VẬY HÚT THUỐC HIỆU JOB
là bảo thể các khỏe
và lại là rành mùi thuốc ngon.

CÓ MỘT MINH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN
THAY MẶT CHO NHÀ ĐỨC SÙNG VÀ LÀM XE MÁY

TẠI THÀNH St-Étienne
Mã thời

Hàng F. MICHEL, CAFFORT Successeur & đường Catinat số 36 SAIGON

Có Bán SÙNG
đủ thứ và đủ kiểu: BI,
THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ
Lúc-Châu muốn mua vật chi thì xin đề thơ như vậy;
M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON.

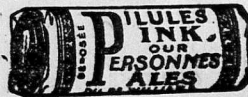
MẮT TRÍ KHÔN (NĂO-BÌNH)

Sự mất trí và não-bình bởi nơi não-cân có bệnh. Ai mà có bệnh ấy chẳng chầy thì kip phải lẩn lộn. Thậm chí ngày kia đi chơi rồi về quên lung cái tên của mình, quên đến chỗ ở chỗ ăn; nếu bằng chẳng có ghi chép mà đề hồ trong túi, có lẽ phải xa quê lạc kiếng mà chớ?

Muốn cho khỏi mang cái bệnh dữ tợn ấy, thì phải dùng một thứ mảnh dược hay đó huyết hiệu là PILULES Pink (Bổ-hoàn linh-đơn). Những người đờn ông đờn bà mang bệnh khảm huyết, muốn cho khương cường tráng kiện như anh em chúng bạn vậy thì chẳng khó gì. Một phải uống thứ thuốc PILULES Pink này là thứ bổ huyết bổ cân thượng đẳng hay lắm. Thuốc PILULES Pink nó làm cho mạch nhiều máu, làm cho khí huyết tinh anh, làm cho hưng vượng cân bộ. Uống nó được lâu thì mình sẽ đứng mạnh khí sức khỏe luôn luôn, cho đến đời sẽ lấy làm lạ sao mà mau mạnh giỏi như vậy kia!

PILULES PINK (Bổ hoàn linh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, có trừ tiệm thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie de Normale, Saigon.
Mỗi hộp giá là 3 quan 50; 6 hộp 17 quan 50.

TRỊ BỆNH YẾU PHÁP (Cerealis medicatus)

Chức vụ muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đờn rít, hoặc nóng lạnh, thì vị không đáng ừu, thì hãy mua rượu Rhum mana là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rượu khác.
Hãy coi cho kỹ tên trên thế giá, hãy nói cho phải, cái ve có tên nhân trắng.

Có bán trong các tiệm hàng quán

Đem tí nước
Lượng, để
Đang ở
thường hương
trong bình các
vào vào.
Súc sạch,
Mạnh mẽ, khỏe
vào.
Đem tí nước
Lượng, để
Đang ở
thường hương
trong bình các
vào vào.
Súc sạch,
Mạnh mẽ, khỏe
vào.

như sữa tươi sạch. Bộ sứ Normand lấy thế này có danh, mạnh sức khỏe, hương vị và 4 ti hơn, trong cả hoàn cầu.

Thuốc này để to mà lại chắc, đẹp cho người biết thuốc dăng.
Xin hỏi
kiểu tại hãng
Berthet,
Charrière
và Công-ty
Hế thử rồi thì ưa nó luôn luôn.

RAO XAN... Hát nó chẳng hề khô cổ, mắt thơm làm cho khoái cả con người.
Phải nói cho có cái tên và địa chỉ bán để tiện cho người mua.

LỜI RAO

TẠI QUÁN Lục-Tính-Tân-Văn.
1° Ngạc-hạp 1916 thiết giá 0 \$ 28 (không phải 0 \$ 40).
2° Tiền-cần-bảo-hậu thứ 2 \$ 30
3° Tường Lục-văn-Tiền... 0 \$ 2

HÀNG BÁN RƯỢU HIỆU
DENIS FRÈRES

LẬP RA TỪ NĂM 1862 NHÀ NGÁCH TẠI
HAIPHONG, BORDEAUX,
SAIGON, HANOI

Hàng DENIS FRÈRES trừ savon hiệu « Bonne Mère » là thứ sa-bon tốt hơn hết các thứ khác.
Còn ai ưa dùng thứ rượu bộ, thường gọi là Quinquina thì hãy mua thứ rượu sau này:
Một là « Toni Kola Secrestat ».
Hai là « Saint Raphaël Ducos ».
Hàng này cũng có bán từ sác tót và chắc lắm, hiệu là từ « Dubois Oudin ».
Còn ai hay hút thuốc Cigares thì mua thứ Cigares El Conde thì là sẽ ưa nó vì giá đã rẻ mà lại mùi nó ngon ngọt nữa.
Hàng này có bán đủ thứ rượu tót xin kể sau này:
Rượu chắt trắng và chắt đỏ trong thùng và chắt ra ve.
Rượu Champagnes: Ve Clicquot-Ponsardin.
Roederer.
Moët et Chandon.
Rượu Tisane de Champagnesupérieure, B. et S. Perrier.
Rượu Tisane extra: Marquis de Bergey.
Hàng này cũng có bán thuốc gói và thuốc vấn rồi hiệu Le Globe và giấy hút thuốc kêu là « Nil » có thứ rượu kêu là: vieille Eau-de-vie Dejean, Rhum Negrita. Liqueurs và cognacs Marie Brizard, và Roger.
Bière Gruber và Bière Lorraine. Rượu Madère, Malaga và Muscat de Frontignan Rivoire.
Có bán mấy viết hiệu Remington và các thứ đồ phụ tùng.
Cũng có trừ các thứ hộp quẹt Đông-Dương, và ngoài Bên-thủy, gần Annam và ông quẹt Hà-nội (Tonkin) nữa.
Ai muốn hỏi giá thì viết thơ như vậy.
Maison DENIS FRÈRES, SAIGON

**ĐĨA HÁT AN-NAM
BẮC-KY CAO-MÊN KHÁCH,
LANGSA, vãn vãn**

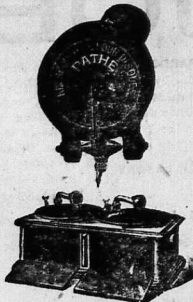
ĐĨA CỜ SE ĐỒI ĐĨA MỚI ĐƯỢC

Xin hỏi cách thức
NƠI HÀNG

Berthet, Charrière và Công-Ty

ở đường Kinh-lấp, môn bài số 68

SAIGON

Phải nại cái nhãn hiệu DIS-OBOL trên các máy nói Pathé,
ky là thiết hiệu lạ chế tạo các máy ấy.

PHẠNG THUỐC BỒ VÀ TRỊ ĐÀM
THIỆT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
Của ông lương-y GUILLE

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế
đường của quan lương-y GUILLE lấy làm thần hiệu
trong những bệnh HƯ PHẾ, đau trong TÌ VỊ, đau
nơi TRÁI TIM, ĐAU GÁN, ĐAU MINH, RẾT VỎ
DA, hoặc CHÓI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HO ĐẠI,
BỊNH CỨM, GHỀ CHỐC NGOÀI DA và bình có
TRÙNG LÁI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rễ tiên và rất hiệu
nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT. Những
bệnh gốc bởi ĐÀM hay là MẶT phát ra thì uống
nó hay lắm.

Bất kì thuốc trị đăm nào mà không có đầu ký
tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ
THUỐC HOÀN XỔ
nữa cũng rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux
của quan lương-y Guille.

Chính chủ trữ thuốc này là nhà : PAUL GAGE FILS, một hạng
hào phú y sanh, đường GREENELLE ST GERMAIN môn bài số 9,
ở tại phố thành PARIS.

VÀ TRONG CÁC ĐƯỢC PHÒNG ĐỀU CÓ BÁN

KHOẢN CHẤT THỦY
(Nước suối kim thạch)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYÊN

VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên vẹn | Trị bệnh đau Thận, bệnh đau lưng-guang, bệnh Phóng-
và nửa ve. | Thạch-lâm-bệnh (Kể) — Đau máy chế tiết-táo.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bệnh đau gan
VICHY HOPITAL trị bệnh thương tí, trường nhiệt.

Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trắng
thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TÈ
SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối kỳ mà ra.
Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đơn nước xít
(mỗi-khi-chất).

**Bài thuốc trị ngũ không được, hoản cân,
cân cốt hóa bình và đau mình đau máy**

Khi não cân và cân cốt đau thì con người
ngủ không khi nào được, cũng phải đau
mình, trí hóa ra mờ mịt, chóng mặt ngũ
không yên giấc, cứ chiêm bao hoản vậy, thì
có ngày sẽ điên, không điên thì bất tỉnh,
mà lấy lối hoản thì chết chớ không sống
nổi đâu.

Có một học-sanh tại sở thuốc-thứ vật ở
thành Paris đã chiêm nghiệm các đều khôn
đốn bởi não cân, trái tim, tí vị, trái thận mà
phát ra và dùng nhiều thứ thuốc êm kim
thời mà thì nghiêm, tìm tòi lâu ngày mới
gặp được bài thuốc "Neurinase" này vô
hại và chữa các thứ bệnh thần hiệu là
thường.

Muốn ngũ ngon và
được vương sức mạnh
lại, đầu óc không còn
nặng nề thì hãy mua
thuốc Neurinase này.

Con nít ông già, đơn
hà con gái lúc đầy mảy
mọc trở về già dùng
được thấy vậy.

Gid 1 ve tại Saigon: 4 quag 75; Trị tại tiệm
thuốc thượng-dang G. RENOUX de De MARI
& LAURENS số tại THIẾT-NHIỆM-SỞ
thành Paris số 3 đường Babarodère.

NAM-HÔNG-PHẤT
Khách sang

ở đường Boulevard Bonnard số 108 ngang
gare xe lửa nhỏ Saigon-Goanp, tại
chợ nhỏ Saigon

Bán rượu tây và sữa xe máy, đèn essence
và đèn alcohol.

Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng
mát giá rẽ hơn các nhà khác.

Quý quan, qui khách ở xa muốn mua bất
câu vật chi thì tôi mua giùm, niệm phong
kỹ lưỡng gửi tới chỗ ở cho mấy ông.

HỮU-SANH-KY.

RƯỢU THUỐC HIỆU LÀ
QUINA GENTIANE

Của Tu-sĩen Saint-Paul bảo chế.
Là một thứ rượu bổ làm cho con
người tăng trưởng thọ. Những
người nào muốn dưng trường thọ và chẳng
khi nào ousang mang bình hoản chi, thì phải
dùng thứ rượu Quina Gentiane này mỗi
ngày 1 ly nhỏ trước khi ăn cơm.

Thứ rượu bổ này bảo chế đã dưng hơn
450 năm rồi bởi tay ông Dom Manoel là thầy
tu tại l'Abbaye de san-Paolo viện.

Trong cả hoản đều đều dùng nó và các
đánh xe đồng dùng nó mà cho bình sống.
Nhất là các xe nông nực thì hay dùng nó.

Có bán trong các tiệm hàng xén.

XIN HÃY ĐẾN THỬ XEM... MÀU LẮM! MÀ HÁT KỸ CANG
TIỆM MAY

NGUYỄN-HỮU-SANH
ở gần gare xe lửa Cầu-ông-lãnh

Máy dù các kiểu áo-xiêm vắn, dài, và y-
phục Âu-châu (paletot) theo thứ thế.
Có bán sẵn, vải-bò, tơ-lụa, kiểu mới
hồng-là. Lược-lông Bắc. Châm-châu Tàu,
cùng hàng Tây, hàng Khổng-bồn, các màu
sắc.

Ván, Nho, Xuyên, Lành, Trung-buê,
Nhóm Gia-dụng, thật tốt!

Thơ, tưởng, truyện, Quốc-ngữ bán sỉ và
bán lẻ vắn vắn!!!
Nếu chur-qui-vi, muốn hỏi kiểu dễ chi,
xin viết thơ đề:

Mme NGUYỄN-HỮU-SANH,
110, Quai de Belgique Cầu-ông-lãnh,
SAIGON.

HÃY HỎI
THỨ HỘP QUỆT
HIỆU NÀY

LÀ THỨ TỐT
HƠN CÁC THỨ
KHÁC

LIÊU TRAI CHỈ DỊ

Truyện Liêu-trai chỉ dị cuốn nhì in rồi,
cuốn ba cũng gần rồi, hay lắm xem nó mà
giải buồn rất có thú vị, mỗi tháng ra một cuốn

Tại nhà in J. Viêt đường d'Ormay Saigon
và tại nhà M. Phạm-xuân-Lãm 121 đường
Bourdais Saigon đều có bán.

Giá mỗi cuốn là: 0\$30

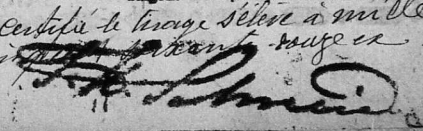
Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER
7, Boulevard Nord-Sud - SAIGON

CÁCH LÀM BÁNH VÀ RỨC — Day
nhập bán rất nhiều, bán sỉ đợc
Giá
Thần gi
0 00

Le Directeur-Gérant : SCHNEIDER.
Certifié insertion.
Saigon, le 19

Vu pour légalisation de la signature
de M. 19
Saigon, le
Le Maire de la Ville de Saigon

Saigon. — Imp. F.-H. SCHNEIDER
Certifié le tirage selon le mille
au ...

ĐIÀ CỜ SẼ ĐÒI ĐIÀ MỚI ĐƯỢC

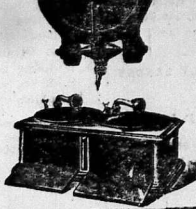
Xin hỏi cách thức

NƠI HÀNG

Berthet, Charrière và Công-Ty

ở đường Kinh-lập, môn bài số 68

SAIGON

Phải nhớ cái nhãn hiệu DIS-OBOL trên các máy nói Pathé, ấy là thiết hiệu là chế tạo các máy ấy.

PHẦN DÙNG THUỐC BỒ VÀ TRỊ ĐAM
 THIẾT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTICLAIREUX
 Của ông lương-y GUILLIE

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế đường của quan lương-y GUILLIE lấy làm thần hiệu trong những bệnh HƯ PHÉ, đau trong TÌ VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GÁI, ĐAU MINH, RẾT VỎ DA, hoặc CHÓT NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HO DẠI, BỊNH CỨM, GHỀ CHỐC NGOÀI DA và bịnh có TRÙNG LÁI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rỏ tiền và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT. Những bịnh gốc bởi ĐAM hay là MẬT phát ra thì uống nó hay lắm.

Bất kì thuốc trị đăm nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ
THUỐC HOÀN XỔ
 nữa cũng rất trong thứ Elixir Tonique Anticlaireux của quan lương-y GUILLIE.

Chính chủ trở thuốc này là nhà: PAUL GAGE FILS, một hàng hào chủ y sanh, đường GRENELLE ST GERMAIN môn bài số 8, ở tại đó thành PARIS.

VÀ TRONG CÁC ĐƯỢC PHÒNG ĐỀU CÓ BÁN

KHOẢN CHẤT THỦY
 (Nước suối kim thạch)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYÊN
VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên ve và nửa ve. Trị bịnh đau Thận, bịnh đau Bàng-quang, bịnh Phong-Thạch-lâm-bịnh (Ké) — Đau máy chớ lết-lết.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đăm.
VICHY HOPITAL trị bịnh thương tí, trường nhiệt.

Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trảng thứ nước nào mình muốn uống.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TÈ
SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. — Có hộp và có ve.
PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì để tiêu hóa.
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đơn nước xit (môi-khi-chất).

Bài thuốc trị ngũ không được, hoài căn, căn cốt hóa bịnh và đau mình đau mảy

Khi nào căn và căn cốt đau thì con người ngủ không khi nào được, cũng phải đau mình, trí hóa ra mờ mắt, chóng mặt ngũ không yên giấc, cứ chiêm bao hoài vậy, thì có ngày sẽ điên, không điên thì bất toại, mà lấy lối hoài thì chết chớ không sống nổi đâu.

Có một học-sanh tại sở thuốc-thứ-vật ở thành Paris đã chiêm nghiệm các điều khổ đến bởi nạn căn, trái tim, tí vị, trái thái mà phát ra và dùng nhiều thứ thuốc kim thời mà thì nghiệm, tìm tới lâu ngày mới gặp được bài thuốc "Neurinase" này vô hai và chữa các thứ bịnh thần hiệu lạ thường.

Muốn ngũ ngon và được vương sức mạnh lại, đầu óc không còn nặng nề thì hãy mua thuốc Neurinase này.

Con nít ông già, đàn bà con gái lúc dậy mảy hoặc trở về già dùng được thấy thây.

Giá 1 ve tại Saigon: 4 quan 75; Trẻ tại tiệm thuốc thường-dùng G. RENOUX và De MARI & LAURENS và tại THIẾT-NGHIỆM-SỞ thành Paris số 3 đường Babaroussière.

NAM-HÔNG-PHÁT
 Khách sang
 ở đường Boulevard Bonnard số 106 ngang garage xe lửa nhỏ Saigon-Geopax, tại chợ mới Saigon

Bán rượu tây và sữa xe máy, đèn essence và đèn alcohol.
 Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng mát giá rẻ hơn các nhà khác.
 Quý quan, quý khách ở xa muốn mua bất cứ vật chi thì tới mua giùm, niệm phoong lý lưỡng giới tới chỗ ở cho máy ông.

HOTAN-44-45.

RƯỢU THUỐC HIỆU LÀ QUINA GENTIANE

Của Tu-niên Saint-Paul bảo chế.
 Là một thứ rượu bổ làm cho con người đứng trường thọ. Những người nào muốn đứng trường thọ và chống khi nào ương mang bịnh hoan chí, thì phải uống thứ rượu Quina Gentiane này mỗi ngày 1 ly nhỏ trước khi ăn cơm.

Thư rượu bổ này bảo chế đã đứng hơn 650 năm rồi bởi tay ông Dom Manoel là thầy tu tại l'Abbaye de san-Paolo vien.
 Trong cả hoàn cầu đều đứng nó ở các danh cơ đứng đứng nó mà cho bịnh đứng. Nhất là các xe nóng nước thì hay dùng nó.
 Có bán trong các tiệm hàng xén.

XIN HÃY ĐẾN THỬ XEM... MAU LẮM! MÀ NHẤT KỲ CANG TIỀM MẠY

NGUYỄN-HỮU-SANH
 ở gần garage xe lửa Cầu-ông-lân

Máy dù các kiểu áo-xiêm quần, đai, và y-phục Âu-châu (paletot) theo thực thể.
 Có bán sẵn, vải-bò, tơ-lụa, kiểu mới bông-lạ. Lược-lông Bắc. Châm-châu Tàu, cũng hàng Tây, hàng Nhật-bồn, các màu sắc.
 Văn, Nho, Xuyên, Lành, Trung-huê, Nhuộm Gia-dụng, thật tốt!

Thơ, tuồng, truyện, Quốc-ngữ bán sỉ và bán lẻ vẫn vẫn!!!
 Nếu chừ-quí-vị, muốn hỏi kiểu để chi, xin viết thơ đề:

Mme NGUYỄN-HỮU-SANH,
 110, Quai de Belgique Cầu-ông-lân, SAIGON.

HÃY HỎI THỨ HỘP QUỆT
 HIỆU NÀY

LÀ THỨ TỐT HƠN CÁC THỨ KHÁC

LIÊU TRAI CHÍ DỊ

Truyện Liêu-trai chí dị cuốn nhì in rồi, cuốn ba cũng gần rồi, hay lắm xem nó mà giải buồn rất có thú vị, mỗi tháng ra một cuốn tại nhà in J. Viêt đường d'Ormay Saigon và tại nhà M. Phạm-xuân-Lâm 121 đường Bourdais Saigon đều có bán.
 Giá mỗi cuốn là: 0\$30

Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER
 7, Boulevard Nordom — SAIGON

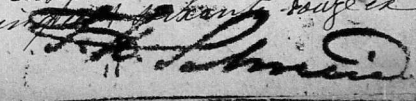
CÁCH LẤM BÁNH VÀ NƯỚC — Dạy
 nhiều môn rất khéo, khéo và đẹp.
 GIÁ: 0\$50
 Tiền gởi: 0\$05

Le Directeur-Gérant : SCHNEIDER.
 Certifié l'insertion.....
 Saigon, le 19

Vu pour légalisation de la signature
 de M.....
 Saigon, le 19
 Le Maire de la Ville de Saigon

Saigon. — Imp. F.-H. SCHNEIDER

Certifié le tirage sélect à main de
au point de vue de la
usage de

PHẢI DÙNG THUỐC BÒ VÀ TRỊ ĐÀM
 THIẾT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
 Của ông lương-y GUILLIÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế
 đường của quan lương-y GUILLIÉ lấy làm thần hiệu
 trong những bệnh HƯ PHẾ, đau trong TÌ VỊ, đau
 nơi TRÁI TIM, ĐAU GÂN, ĐAU MINH, RẾT VỎ
 DA, hoặc CHỐI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HO DẠI,
 BỊNH CỨM, CHẾ CHỐC NGOÀI DA và bệnh có
 TRỒNG LÁI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XÒ rõ rệt và rất hiệu
 nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT. Những
 bệnh gốc bởi ĐÀM hay là MÁT phá ra thì uống
 nó hay lắm.

Bất kì thuốc trị đăm nào mà không có dấu ký
 tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ
THUỐC HOÀN XÒ
 nữa cũng rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux
 của quan lương-y Guillié.

Chính chủ trở thuốc này là nhà : PAUL GAGE FILS, nhất hạng
 kho chế y sanh, đường GRENELLE ST GERMAIN môn bài số 8,
 ở tại đô thành PARIS.

VÀ TRONG CÁC DƯỢC PHÒNG ĐỀU CÓ BÁN

KHOAN CHẤT THỦY
 (Nước suối kim thạch)

VICHY
 PHÁP-QUỐC-TUYỀN
VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên vẹn và nửa ve. Trị bệnh đau Thận, bệnh đau Bàng-quang, bệnh Phong-Thạch-lâm-bệnh (kể) — đau máy chớ tét-lét. — trị bệnh đau gan và bệnh đăm.

VICHY GRANDE-GRILLE
VICHY HOPITAL trị bệnh thương tí, trường nhiệt.
 Hay cai chứng đờ giả ngộ, khi mua phải chỉ cho trắng
 thứ nước — nỏ mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TÈ
SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. —
 Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3
 viên thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đơn nước rít
 (mới-khi-chết).

**Bài thuốc trị ngũ không được, hoán cân,
 căn cốt hóa bệnh và đau mình đau mảy**

Khi nào cân và căn cốt đau thì con người
 ngũ không khi nào được, cũng phải đau
 mình, trí hóa ra mờ mịt, chóng mặt ngũ
 không yên giấc, cứ chiêm bao hoài vậy, thì
 có ngày sẽ điên, không điên thì bất toại,
 mà lấy lối hoai thì chết chớ không sống
 nổi đâu.

Có một học-sanh tại sở thuốc-thứ-vật ở
 thành Paris đã chiêm nghiệm các điều khôn
 đốn bởi ngũ cân, trái tim, tí vị, trái thận mà
 phát ra và dùng nhiều thứ thuốc êm kim
 thời mà thí nghiệm, tìm tới lâu ngày mới
 gặp được bài thuốc "Neurinase" này và
 hai và chữa các thứ bệnh thần hiệu là
 thường.

Muốn ngũ ngon và
 được vượng sức mạnh
 lại, đầu óc không còn
 nặng nề thì hãy mua
 thuốc Neurinase này.

Con nít ông già, đơn
 bà con gái lúc đầy mảy
 hoặc trở về già dùng
 được thấy thây.

Giá 1 ve tại Saigon: 4 quang 75; Trẻ tại tiệm
 thuốc thượng-dặng G. RENOUX và ĐE MARI
 & LAURENS và tại THIẾT-NHIỆM-SỞ
 thành Paris số 3 đường Béhérandere.

NAM - HỒNG - PHÁT
 Khách sang
 ở đường Boulevard Bonnard số 106 ngang
 gác xe lửa nhỏ Saigon-Gocep, tại
 chợ mới Saigon

Bán rượu tây và sữa xe máy, đèn essence
 và đèn alcohol.
 Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng
 mát giá rẻ hơn các nhà khác.

Qui quan, qui khách ở xa muốn mua bất
 cứ vật chi thì tới mua giùm, niêm phong
 kỹ lưỡng gửi tới chỗ ở cho mấy ông.
 HUBER-SUP-ET.

**RƯỢU THUỐC HIỆU LÀ
 QUINA GENTIANE**

Của Tu-tiền Saint-Paul báo chế.
 Là một thứ rượu bổ làm cho con
 người tăng trưởng thọ. Những
 kẻ non yếu ớt mang bệnh hoạn chi, thì phải
 uống thứ rượu Quina Gentiane này mỗi
 ngày 1 ly nhỏ trước khi ăn cơm.

Thứ rượu bổ này báo chế đã dùng hơn
 650 năm rồi bởi tay ông Don Manoel là thầy
 tu tại l'Abbaye de san-Paolo viện.

Trong cả hoàn cầu đều dùng nó và các
 danh sư đồng dùng nó mà cho bệnh nặng.
 Nhất là các sư nông nực thì hay dùng nó.

Có bán trong các tiệm hàng xén.

**XIN HÃY ĐẾN THỬ XEM...MÀU LẮM! MÀ RÍT CÁT CÀO
 TIỆM MAY
 NGUYỄN-HỮU-SANH**
 ở gần gác xe lửa Cầu-ông-lãnh

Máy đủ các kiểu áo xiêm quần, áo, và y-
 phục Âu-châu (paletot) theo thực thể.
 Có bán sẵn, vải-bò, tơ-lụa, kiểu mới
 bông-lụa. Lược-lông Bắc, Cẩm-châu Tàu,
 cũng hàng Tây, hàng Nhật-bản, các màu
 sắc.

Ván, Nho, Xuyên, Lành, Trung-buê,
 Nhuận Gia-dụng, thật tốt!

Thơ, tuồng, truyện, Quốc-ngữ bán sỉ và
 bán lẻ vẫn vẫn!!!
 Nếu chur-qui-vi, muốn hỏi kiểu dễ chi,
 xin viết thư đề:

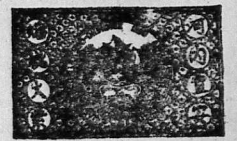
Mme NGUYỄN-HỮU-SANH,
 110, Quai de Belgique Cầu-ông-lãnh,
 SAIGON.

LIÊU TRẠI CHÍ DỊ

Truyện Liêu-trại chí dị cuốn nhì in rồi,
 cuốn ba cũng gần rồi, hay lắm xem nó mà
 giải buồn rất có thú vị, mỗi tháng ra một cuốn
 Tại nhà in J. Viêt đường d'Ormay Saigon
 và tại nhà M. Phạm-xuân-Lâm 121 đường
 Bourdais Saigon đều có bán.

Giá mỗi cuốn là : 0\$30

**HÃY HỎI
 THỨ HỘP QUỆT**
 HIỆU NÀY

**LÀ THỨ TỐT
 HƠN CÁC THỨ
 KHÁC**

Tại nhà in ông F. H. SCHNEIDER
 7, Boulevard Nivernon - SAIGON

CÁCH LÀM BÁNH VÀ NƯỚC — Dạy
 nhiều môn rất khéo, học về đúp.
 Giá: 0 \$ 00
 Tiền phí 0 00

Le Directeur-Gérant : SCHNEIDER.
 Certifié l'insertion.....
 Saigon, le _____ 19__

Vu pour légalisation de la signature
 de M. _____
 Saigon, le _____ 19__
 Le Maire de la Ville de Saigon

Salgou. — Imp. F. H. SCHNEIDER
 Certifié le tirage sélect à mille
 au tirage sélect à mille

